

Studiju virziens „Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija”

STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

SATURS

SATURS	1
Attēlu un tabulu saraksts	2
1. Studiju virziena attīstības stratēģija un iekļaušanās augstskolas kopējā stratēģijā	4
2. Studiju programmu kopa un atbilstība valsts attīstības prioritātēm	5
3. Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam	5
4. Studiju virziena SVID analīze	6
5. Studiju virziena pārvaldības struktūra	8
6. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie resursi	8
6.1. Finanšu resursu nodrošinājums	9
6.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācija	11
6.3. Metodiskais un materiāltehniskais nodrošinājums	11
.Zinātniskās pētniecības īstenošana studiju virziena ietvaros	14
8. Sadarbības tīkli	15
8.1. Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām	15
8.2. Internacionalizācijas stratēģijas	16
8.3. Starptautiskā apmaiņa	17
8.4. Sadarbība konkurences apstākļos	17
8.5. Starptautiskās atzinības	18
9. Kvalitātes pārvaldība	18
9.1. Kvalitātes pilnveides sistēmas darbība	18
9.2. Iekšējās kvalitātes sistēmas atbilstība prasībām	21
9.3. Studiju turpināšanas garantijas	23
10. STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMI	24
10.A. "TŪRISTU GIDS – CEĻOJUMU UN PASĀKUMU ORGANIZATORS" profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums	24
11.A. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija	24
12.A. Paredzētie studiju rezultāti	24
13.A. Uzņemšanas noteikumi	25
14.A. Studiju programmas plāns	25
15.A. Studiju programmas praktiskā īstenošana	27
17.A. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana	28
10.B "TŪRISMA ORGANIZĀCIJA UN VADĪBA" profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums	30
11.B. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija	30
12.B. Paredzētie studiju rezultāti	31
13.B. Uzņemšanas noteikumi	31
14.B. Studiju programmas plāns	32
15.B. Studiju programmas praktiskā īstenošana	33

16.B. Absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	34
17.B. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana	35
10.C. „TŪRISMA STRATĒGISKĀ VADĪBA” profesionālās maģistra studiju programmas raksturojums	36
11.C. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija	36
12.C. Paredzētie studiju rezultāti	37
13.C. Uzņemšanas noteikumi.....	38
14.C. Studiju programmas plāns.....	38
15.C. Studiju programmas praktiskā īstenošana	39
16.C. Absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	40
17.C. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana.....	40
10.D “STARPTAUTISKĀ TŪRISMA PASĀKUMU VADĪBA” akadēmiskās maģistra studiju programmas raksturojums.....	42
11.D. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija.....	42
12.D. Paredzētie studiju rezultāti.....	44
13.D. Uzņemšanas noteikumi.....	48
14.D. Studiju programmas plāns	48
15.D. Studiju programmas praktiskā īstenošana.....	49
16.D. Absolventu nodarbinātības perspektīvas	51
17.D. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana	52
18. Kopsavilkums par studiju virziena attīstības plāniem.....	54
19. 2018./2019 akadēmiskā gada galvenās aktivitātes.	55

Attēlu un tabulu saraksts

1. attēls. VIA VRSTAO studiju virziena pārvaldības struktūra.....	8
2. attēls. Iekšējās kvalitātes nodrošināšana studiju procesā.....	20
1. tabula. ViA VRSTAO stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze.....	6
2. tabula. Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošu studiju programmu īstenošanai.....	8
3. tabula. Finansējums akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai	9
4. tabula. Finansējums literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai.....	9
5. tabula. Finansējums studējošo pašpārvaldei	9
6. tabula. Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem	10
7. tabula. Kopējais Vidzemes Augstskolas bibliotēkas dokumentu (fizisko vienību) kopskaits 2019.augustā	12
8. tabula. Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana un kontrole	20
9. tabula. Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” studiju plāns.....	24
10. tabula. Rekomendāciju izvērtēšanas un ieviešanas grafiks profesionālai bakalaura programmai “Tūristu gids –ceļojumu pasākumu organizators”	27
11. tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” uzņemšanas prasības	30
12. tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” plāns.....	31

13. tabula. Rekomendāciju izvērtēšanas un ieviešanas grafiks profesionālai bakalaura studiju programmai "Tūrisma organizācija un vadība"	33
14. tabula. Uzņemšanas prasības Tūrisma stratēģiskās vadības profesionālajā programmā.....	37
15. tabula. Studiju programmas "Tūrisma stratēģiskā vadība" studiju saturs un plāns.....	37
16. tabula Rekomendāciju izvērtēšanas un ieviešanas grafiks profesionālai maģistra programmai "Tūrisma stratēģiskā vadība"	39
17. tabula. Noteiktu maģistra cikla studiju rezultātu atbilstība ITEM studiju moduļiem un sagaidāmajiem studiju rezultātiem.....	44
18. tabula. Starptautiskās kopīgās maģistru studiju programmas "ITEM" studiju plāns.....	47
19. tabula. Starptautiskā tūrisma pasākumu vadības maģistra līmeņa studiju programmā izmantoto studiju metožu sadalījums stundās.....	48
20. tabula Rekomendāciju izvērtēšanas un ieviešanas plāns akadēmiskai maģistra programmai "Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība"	53

1. Studiju virziena attīstības stratēģija un iekļaušanās augstskolas kopējā stratēģijā

Studiju virziens Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija (*turpmāk VRSTAO*) ir viens no Vidzemes Augstskolas (*turpmāk ViA*) stūrakmeņiem, uz kuru balstījās ViA izveide 1996. gadā. Tas ir mainījies laikam līdzīgi un darbojies ciešā sasaistē ar tūrisma nozari un Vidzemes reģiona pašvaldībām, sadarbojas ar profesionālās izglītības iestādēm, vidējās izglītības iestādēm un citām augstskolām Latvijā un ārvalstīs. Patlaban VRSTAO virziens ir viens no stratēģiskās identitātes balstiem augstskolā, kas nodrošina plašāku augstskolas atpazīstamību Latvijas mērogā potenciālajiem studentiem un ciešu integrāciju ar nozares uzņēmumiem un institūcijām reģiona ilgtspējīgā attīstībā. VRSTAO ir viens no augstākās izglītības un nozares pētniecības līderiem valstī, kā arī ir pamanāms starptautiskā akadēmiskā un pētnieciskā vidē ar publikācijām, ziņojumiem konferencēs, dalību mobilitātes un attīstības projektos ārvalstīs. Studiju virziena attīstība cieši sakrīt ar ViA nākotnes redzējumu (ViA stratēģija 2016.-2020.gadam¹) par studiju procesa, zinātnes un pētniecības attīstību, kā arī reģiona (Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030) un visas Latvijas tūrisma nozares (Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam) attīstību kopumā.

VRSTAO virziena attīstība ViA ilgtermiņa redzējumā:

Studijās:

- studiju virziens ar augstiem kvalitātes standartiem;
- studiju virziens ar augstu starptautisko mobilitāti studentu un mācībspēku vidū;
- partneris studenta personības attīstīšanā;
- virziens ar starp-disciplināritātes pieeju, kas sadarbojas ar citiem ViA studiju virzieniem;
- virziens, kas sasaista teoriju ar praksi un studiju procesā lieto uz problēmu balstītu apmācību un pieredzes mācīšanās pieeju (*problem-based learning, experiential learning*), kā arī āra dzīves apmācību, stiprinot studentu praktiskās prasmes;
- nākotnē nodrošina pilna cikla virziena izglītību: bakalaura, maģistra līmenis, sadarbībā ar citiem partneriem (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un Ventspils Augstskolu) – doktorantūra, integrēti kursi atvērtajā universitātē.

Pētniecībā:

- stratēģisks valsts tūrisma kompetenču un ekspertīzes centrs un nozares studiju un pētniecības atbalsta punkts Baltijas jūras reģionā ar iespējamo zināšanu pārnei Austrumeiropā;
- maģistrantūras studenti līdzdarbojas pētījumu veikšanā kā pētnieku asistenti, piedalās kā līdzautori ziņojumu sagatavošanā.
- Cieša sadarbība ar UNESCO katedra “Biosfēra un cilvēks”, kura izveidota ViA 2019.g. janvārī.

Zināšanu pārnēsē:

- tūrisma nozares pionieris jaunumu aprobācijā, reģiona attīstības transformāciju veidotājs un ietekmētājs, ilgtspējas plašākas izpratnes veicinātājs;
- līderis sadarbībā ar tūrisma un atpūtas nozares organizācijām, uzņēmumiem, padomdevējs tūrisma nozares organizācijās, kā arī noteiktu iniciatīvu līdzīstenotājs;
- paplašināts virziena saturiskais uzstādījums: bez tradicionālā tūrisma un viesmīlības sektora. Liela nozīme ir atpūtai - brīvā laika pavadīšanai (leisure), kā arī darījumu sektora lomas izcelšana tūrismā, it īpaši pasākumu tūrismam.

¹ Vidzemes Augstskolas stratēģija 2016.-2020.gadam. Resurss pieejams: <http://www.va.lv/lv/lapa/vidzemes-augstskolas-strategija>

2. Studiju programmu kopa un atbilstība valsts attīstības prioritātēm

Tūrisms ir viena no vadošajām eksporta pakalpojumu nozarēm pasaulē, kas, neskatoties uz neskaitāmiem izaicinājumiem un satricinājumiem, stabili attīstās. Šādas pašas tendences novērojams Latvijā.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam² (LV2030) ir noteiktas septiņas prioritātes, no kurām ar VRSTAO virzienu ir saistītas vairākas, jo tas ir skaidrojams ar tūrisma un atpūtas nozares izteikto starpdisciplināritāti. Piemēram, kultūras telpas saglabāšanas prioritāte tieši radošas sabiedrības attīstības kontekstā, kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā, inovatīva un ekoeфекtīva ekonomika, t.sk. klasteru programma, dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga apsaimniekošana, telpiskās attīstības perspektīva (tieši nacionālo interešu telpas). LV2030 indikatori, kas saistīti ar VRSTAO: kultūras pasākumu apmeklētāju skaits gadā, radošo industriju eksporta īpatsvars, ārvalstu studentu īpatsvars augstskolās, inovatīvo uzņēmumu īpatsvars, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju platības īpatsvars, ārvalstu tūristu, kas uzturas 4 un vairāk dienas, apkalpoto gaisa satiksmes pasažieru skaits, apkalpoto pasažieru skaits Rīgas ostā.

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030³ ir noteiktas deviņas viedās specializācijas, starp kurām divas ir tieši saistītas ar VRSTAO darbību:

- Rekreācija un ilgtspējīgs tūrisms;
- Kultūras un radošās industrijas.

Papildinoši ar VRSTAO virzienu ir arī saistītas šādas viedās specializācijas:

- Veselīgas pārtikas un dzērienu ražošana;
- Rehabilitācijas un veselības aprūpes pakalpojumi.

Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņēs 2014.–2020. gadam⁴ definēti stratēģiskie tūrisma veidi un atbalstāmās tūrisma teritorijas. ViA bakalaura programmu „Tūrisma organizācija un vadība” 42812 un „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” 42812, maģistra programmu „Tūrisma stratēģiskā vadība” 47812 un „Starptautisko tūrisma pasākumu vadība” („International Tourism Events Management”) 45812 saturs atbilst Latvijas tūrisma stratēģiskiem mērķiem. ViA arī atrodas Latvijas tūrisma eksporta konkurētspējīgā teritorijā- Gaujas nacionālā parka tūrisma klasterī⁴. ViA VRSTAO virziens pārskata periodā bija pārstāvēts divos (Gaujas NP tūrisma klasteris un Latvijas ilgtspējīga tūrisma klāsteris), ar tūrisma saistītos klasteros ar nozīmīgu stratēģisko lomu to attīstībā, kā arī ir iesaistīts kā dalībnieks Rīgas Gaujas Eiropas gastronomiskā reģiona darbībā 2017.gadam.

3. Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam

Ekonomikas ministrijas 2018. gada Informatīvajā ziņojumā par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm tiek apgalvots, ka saglabājoties pašreizējai darba spēka sagatavošanas struktūrai Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji ar augstāko izglītību 2017. gada bija 10.4 tk, izteiktā prognoze - 2025. gadā – 13 tk un 2035. gadā – 16.6 tūkstoši. Savukārt sagatavojamo jauno speciālistu attiecība piedāvājumā 2025. gadā būs 100%, bet 2035.gadā - 96 %.⁵

Analizējot šo prognozi jāņem vērā, ka tūrisma, viesmīlības un atpūtas nozarē ir plašāka par šo profesiju iedalījumu un profesiju spektrs ir daudzveidīgāks, kā arī visās studiju programmās Latvijā studējošo skaits krītas demogrāfisku faktoru dēļ. Tomēr tas nozīmē, ka ļoti būtiska nozīme nākotnē būs kvalitatīvi sagatavotu speciālistu pieprasījumam un konkurences apstākļos svarīga loma būs arī virziena zīmolam un tā studiju kvalitātei. Lai izpildītu Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņu 2014.–2020. mērķus un apakšmērķus, svarīga ir nozares sasaiste ar VRSTAO pētniecības un studiju procesā, ko

² Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam resurss pieejams

<http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/?doc=13857>

³http://jauna.vidzeme.lv/upload/VIDZEMES_PLANOSANAS_REGIONA_ILGTSPEJIGAS_ATTISTIBAS_STRATEGIJA.pdf

⁴https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

⁵https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMZino_06072018_full.pdf

nodrošina uz problēmām un lietišķo pētniecību bāzētas apmācību metodes, kas tiek pielietotas studiju procesā.

VRSTAO absolventiem kopumā raksturīgs liels absolventu īpatsvars, kuri jau strādā vai paši ir darba devēji, kas liecina par augstu absolventu nodarbinātību.

2017.gadā Vidzemes Augstskolas docētāji veica pētījumu⁶ par nepieciešamajām prasmēm un zināšanām tūrisma nozarē intervējot vairāk kā 50 tūrisma nozarē strādājošos, kas pārstāv 42 organizācijas no valsts un pašvaldības, NVO un privātā sektora. Pētījuma laikā tika iegūts darba devēju viedoklis par to, kas būtu jāmaina tūrisma izglītībā Latvijā. Šī brīža situācijā, kad lielākajai daļai jauniešu ir pavirša attieksme pret darbu, darba devējus piespiedusi vispārējo erudīciju vērtēt augstāk par tūrisma nozares profesionālajām kompetencēm. Par otru svarīgāko problēmu nozares pārstāvji uzskata krievu valodas neprasmi. Profesionālajā sagatavotībā ka galvenie trūkumi tiek minēti balanss starpstudentu teorētiskajām un praktiskajām zināšanām. Darba devēji vēlētos, lai augstskolu tūrisma studiju programmas stiprinātu studentu spēju saredzēt sakarību starp cēloņiem – sekām un plašākas perspektīvas redzējuma. Būtiski būtu vairāk mācīt nozarei tik svarīgās jauna tūrisma produktu veidošanas prasmes, pārdošanas prasmes un klientu psiholoģiju, vairāk stiprināt uzņēmēja kompetences, finanšu pratību, kā arī nozares pārstāvji vēlētos, lai izglītotāji vairāk sagatavotu pieaugošajam IKT lietojumam tūrismā, veicinātu izpratni par sadarbības nozīmi tūrismā, vairāk skaidrotu atšķirības starp sektoriem (valsts, pašvaldību un privātais), kas iesaistīti tūrismā un kā tiem savstarpēji sekmīgāk komunicēt. Saistībā ar jaunu tūrisma produktu veidošanu un pielāgošanos mainīgiem apstākļiem, nozares pārstāvji, kā īpaši būtisku trūkumu, saredz tūrisma studentu un absolventu nespēju veidot un īstenot radošus risinājumus. Prasmju grupa, kas jāstiprina studiju procesā saistīta ar savstarpējo komunikāciju, publisko runu, spējām argumentēti izteikties, kas nepieciešamas gan darbam komandā un saziņā ar klientu, gan veicot mārketinga aktivitātes; prasmes pasākumu rīkošanā Iezīmējas arī pieaugoša vajadzība pēc stresa un konfliktu vadības prasmēm.

4. Studiju virziena SVID analīze

SVID analīzē (skatīt 1.tabulu) apkopota ViA VRSTAO stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze.

1.tabula. ViA VRSTAO stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

Stiprās puses	Vājās puses
(1) Profesionālās studiju programmas, viens no galvenajiem virzītājspēkiem tūrisma nozarē valsts līmenī – orientēšanās būt nišas līderim (izņemot studentu skaitu, kur Rīgas resursi ir lielāki) (2) Vistiešākā saikne ar tūrisma nozares izaugsmes veicināšanu – docētāju un studējošo iesaiste lietīšajā pētniecībā, izglītojošos semināros un konsultēšanā, studentu pētnieciskais darbs un prakses; cieša sadarbība ar nozares uzņēmumiem un organizācijām (3) Cieša saikne ar Vidzemes un Pierīgas reģiona attīstību pētnieciskais darbs ir vērsts uz reģiona vajadzību izpēti, daudz lokālu tūrisma piemēru ikdienas studiju procesā (Valmierā, Gaujas NP u.c.). Vairāk nekā trešdaļa absolventu paliek strādāt reģionā (4) Nostiprinājusies sadarbības ar Dabas aizsardzības pārvaldi un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija.	(1) Salīdzinoši zemais atalgojums akadēmiskajā darbā, it sevišķi zemākos amatos, var veicināt docētāju aizplūšanu kā arī docētāju pārslodzi (2) Docētāju laika resursu kapacitāte ir ierobežota, lai aktīvu sadarbību ar nozari savienotu ar kvalitatīvu administratīvo darbu un zinātnisko pētniecību un pilnvērtīgām studentu konsultācijām, laikā nenodotiem kursa vērtējumiem (3) Salīdzinoši neliela zinātniskā kapacitātefundamentālo pētījumu veikšanai, bet iestrādnēs ir lielo datu apstrādē un lēmumu pieņemšanai (2 Post Doc projekti šajā jomā ir vidusposmā) (4) Daļas docētāju motivācija un prasmes kursu saturu pasniegt angļu vai citā svešvalodā, kas ietekmē starptautisko konkurētspēju

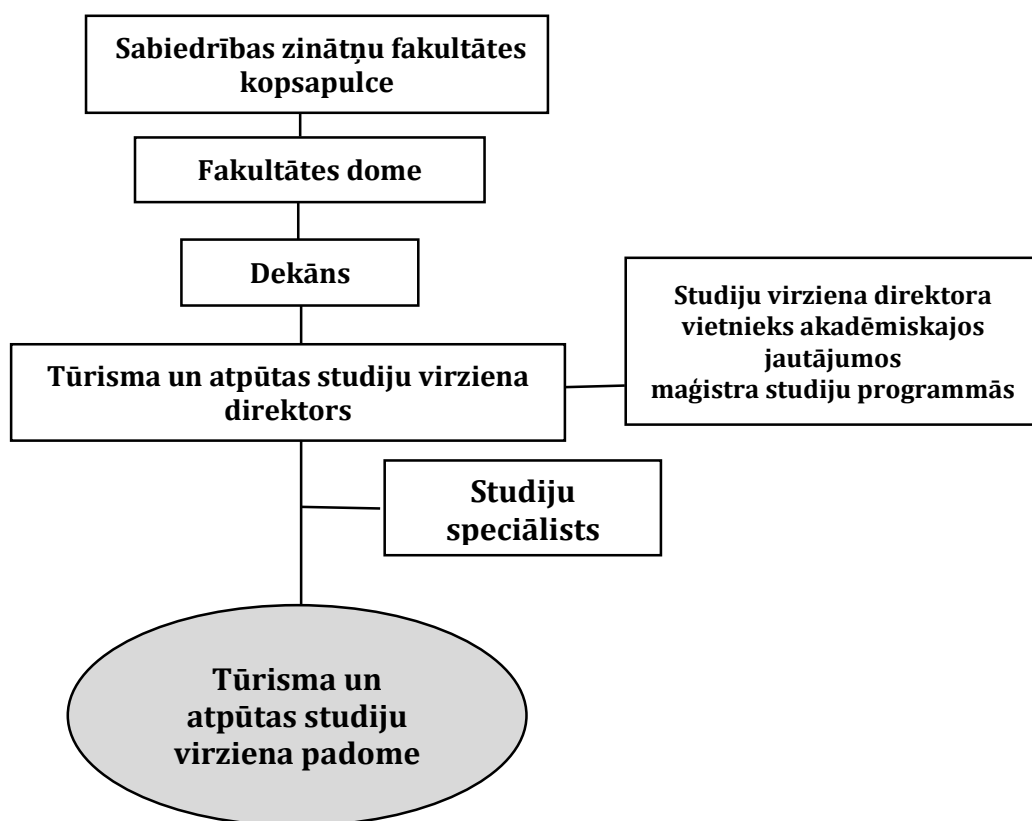
⁶ Grinfelde, I., Kudure, Z., Veliverronena, L. (2016). WP 1 Identifying and Aligning the Skillset Higher Vocational Tourism Education in Latvia Identifying Current Situation and Industry's Future Needs, Vidzeme University of Applied Sciences (http://www.projectboosted.eu/wp-content/uploads/2016/12/Boosted_summary_Latvia_ENG.pdf).

(5) Starpdisciplināra pieeja: IT un sociālo zinātņu integrācija, reģionālo inovāciju veicināšana (6) Augsts studentu un absolventu lojalitātes līmenis. Liels absolventu īpatsvars, kuri jau ir darba devēji, augsta absolventu nodarbinātība (7) Internacionalizācija un starptautiska studiju vide: mobilitāte, projekti, semināri, konferences. Studentu prakses Latvijā un ārvalstīs. Studentu un docētāju iesaiste akadēmiskajos starptautiskajos projektos (<i>Nordplus, Erasmus + u.c.</i>). Esošais sadarbības tīkls un tehnoloģiskais nodrošinājums ļauj attīstīt kopīgus grādus ar partneraugstskolām (8) Individuāla pieeja studiju procesā un individuāla atgriezeniskā saikne, lielāka uzmanība studējošiem kā personībām un viņu izaugsmei (9) Modernas studiju metodes, e-mācības, IT izmantošana sociālo zinātņu vajadzībām. Moderna bibliotēka un augstskolas infrastruktūra (īpašs akcents tūrismā – ANO Pasaules tūrisma organizācijas depozīt-bibliotēka) (10) Docētāju starptautiskā pieredze; augsta elastība un spēja reaģēt uz tirgus prasībām studiju programmu saturā (11) Mērķtiecīgi attīstīts stratēģisks sadarbības tīkls Latvijā un ārvalstīs ar komerc-sektora, valsts, pašvaldības, nevalstiskajām organizācijām un akadēmisko sabiedrību. Pārstāvniecība ATLAS, LVRA, VTA, Gaujas NP tūrisma klasterī u.c. (12) Relatīvi zemākas studiju izmaksas ikdienas studentu dzīves nodrošināšanai (salīdzinot ar Rīgu) – pamatā ikdienā viss ir kājām ejamā attālumā, infrastruktūras, labiekārtojums, Valmieras kā studentu pilsētas pozicionējums (13) Kapacitāte, sadarbojoties ar citu augstskolu (Latvijā un ārvalstīs) zinātniekiem, veikt kopīgus pētījumus, iesaistīties kopīgos starptautiskos projektos un valsts pētījuma programmās	(5) Zemais viesmīlības profesijas preztīžs un atalgojums. (6) Karjeras orientācijas trūkums jauniešu vidū (7) Auditorijai atbilstošu pedagoģisko pieeju trūkums (kas šeit domāts?) (8) Nav vēl uzkrāta pietiekama pieredze darbā ar studentiem ārpus ES valstīm (9) Fragmentēta informācija par kolēģu sasniegumiem un darbiem dažādos ar nozari saistītos projektos (10) Kopīgu prioritāšu noteikšana un to mērķtiecīga īstenošana (tādā veidā mazinot pārstrādāšanas, laika trūkumu)
Iespējas (1) Kapacitāte paplašināt studiju kursu piedāvājumu angļu valodā (2) Attīstīt sadarbību ar vidējām profesionālajām izglītības iestādēm tūrismā un viesmīlībā, radošajās industrijās (3) Pieprasījuma izmaiņas jeb plašāks skatījums uz studējošiem – t.sk. mūžizglītība, atsevišķi kursi uzņēmēju apmācībai, e-vide (4) Terorisma draudi pasaulē un starptautisko attiecību saspīlējums var veicināt vietējā un Baltijas tūrisma pieaugumu (5) Laboratoriju aprīkojumu lielāka izmantošana studiju procesā (6) Studiju programmu nodrošināšana Baltijas jūras reģiona ietvaros (7) Studiju eksporta piedāvājuma attīstīšana (kādos tirgos?)	Draudi (1) Demogrāfijas un emigrācijas tendences (samazinās jauniešu skaits studējošo vecumā) Relatīvi neliels studentu skaits, kas ierobežo atlasīt pašus motivētākos un zinātkārākos studentus, mazāka potenciālo studentu maksātspēja (2) Zināšanu un prasmju līmeņa negatīvas izmaiņas visdusskolēniem. Studentu kompetences, uzsākot studijas, ietekmē studiju kvalitāti – ekonomisku apsvērumu dēļ tiek uzņemti arī vidusskolēni ar vājiem mācību rezultātiem, kas ietekmē arī kopējo līmeni (3) Ekonomiskā situācija un zemā potenciālo studentu maksātspēja, t.sk. studiju pārtraukšana finansiālu apsvērumu dēļ

	(4) Ilgtermiņa izglītības politikas trūkums Latvijā, tai skaitā uz izglītības eksportu (5) Citi ārējie faktori – izglītības politikas trūkumi, ES politika attiecībā uz projektu finansējumu augstākajai izglītībai (6) Valsts politikas izmaiņa attiecība uz tūrisma un viesmīlības nozari (7) Terorisma draudi pasaule un starptautisko attiecību saspīlējums var veicināt starptautiskā tūrisma kritumu
--	---

5. Studiju virziena pārvaldības struktūra

VRSTAO darbojas Sabiedrības zinātņu fakultātes sastāvā administratīvi to pārauga fakultātes dekāns. Fakultātes Dome pieņem lēmumus par izmaiņām programmās, ievēl docētājus, apstiprina viesdocētājus. Domē darbojās studentu pārstāvji (*skatīt 1.attēlu*).

1.attēls. VIA VRSTAO studiju virziena pārvaldības struktūra

Tiešo virzienu pārraudzību un operatīvo vadību veic virzienu direktors. Maģistru programmām VRSTAO ir virziena direktora vietnieks akadēmiskos jautājumos. Stratēģiskās izmaiņās Studiju programmās, kvalitātes iekšēja izvērtēšana (pašnovērtējuma ziņojumi, anketēšanas u.c.) un sagatavošana ārējai izvērtēšanai (licencēšana, akreditācija) izskata studiju virziena padome, kas sanāk reizi mēnesī.

6. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie resursi

6.1. Finanšu resursu nodrošinājums

2. tabula. Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošu studiju programmu īstenošanai

Studiju virziens	Valsts budžeta finansējums virzienam (bez finansējuma stipendijām), EUR	Pašu ieņēmumi - virziena maksas studentu studiju maksas, EUR	Finanšu resursi kopā, EUR
Tūrisms un atpūta	161 240	37 043	198 283

Finansējums pētnieciskai darbībai Vidzemes Augstskolā netiek dalīts pa studiju virzieniem, bet gan novirzīts zinātniskajiem institūtiem, grantu programmām, pētniecības projektiem un pasūtījumu darbiem, kuros darbojas akadēmiskais personāls no dažādiem studiju virzieniem.

3.tabula. Finansējums akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai

Finansējuma veids	Finanšu resursi, EUR
Zinātnes bāzes finansējums	124 321
Valsts pētījumu programmu finansējums	82 811
Valmieras pilsētas pašvaldības piešķirtais finansējums pētniecības grantiem	20 000
ES struktūrfondi	510 796
Cits zinātniskais finansējums no valsts budžeta (t.sk. valsts pārvaldes institūciju pasūtītie pētījumi)	61 046
Snieguma finansējums	122 192
Ieņēmumi no līgumdarbiem ar LR juridiskajām personām	5 785
Pārējie ieņēmumi zinātniskajai darbībai	2 180
Ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības	28 756
Finansējums kopā	957 887

Finansējums Vidzemes Augstskolas bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti.

4. tabula Finansējums literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai

Izdevumi bibliotēkas krājumu komplektēšanai	2018, EUR
Periodiskie izdevumi	2 218
Grāmatas	14 470
Elektroniskie dokumenti un datubāzes	2 789
Kopā:	19 477

Finansējums studentu pašpārvaldei tiek nodrošināts vismaz vienas divsimtās daļas apmērā no valsts finansējuma studiju procesam un studiju maksas ieņēmumiem.

5. tabula Finansējums studējošo pašpārvaldei

Finansējums	2018, EUR
Finansējums studentu pašpārvaldei	7 470
<i>Valsts budžeta finansējums studiju procesam</i>	1 236 054
<i>Studiju maksas ieņēmumi</i>	205 191
Kopējie studiju procesa ieņēmumi	1 441 245
<i>Studentu pašpārvaldes finansējuma attiecība, %</i>	0.52

6. tabula Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem

Amats	2018, EUR			
	Mēneša darba algas likme *	Minimālā stundas likme **	ViA stundas likme ***	Atbilstība
profesors	1411.76	14.12	14.49	atbilst
asociētais profesors	1130.17	11.30	11.58	atbilst
docents	904.23	9.04	9.26	atbilst
lektors	723.96	7.24	7.41	atbilst
asistents	576.98	5.77	5.94	atbilst

* - MK noteikumi Nr.445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi"

** - aprēķināta ņemot vērā MK noteikumos Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" noteikto maksimālo akadēmiskā personāla darba slodzi 1000 stundas gadā (100 stundas mēnesī)

*** - apstiprināta ViA Senāta sēdē 2018.gada 21.februārī, lēmums Nr.2/3.3

Studiju programmu izmaksu kalkulācija

Vidzemes Augstskola studentu izmaksu kalkulācijai izmanto pašu izveidotu kalkulācijas metodiku, kurā izmaksas tiek klasificētas sekojošā veidā:

- 6.1. Tiešās izmaksas - studiju programmas realizācijas tiešās izmaksas:
 - 6.1.1.akadēmiskā personāla atlīdzība,
 - 6.1.2.mācību materiālu, pasākumu izmaksas,
 - 6.1.3.citas tiešās ar studiju programmas realizāciju saistītās izmaksas;
- 6.2. Daļēji tiešās izmaksas - studiju virziena un fakultātes tiešās izmaksas:
 - 6.2.1.akadēmiskā personāla atlīdzība, kura nav tieši saistīta ar kādas studiju programmas realizāciju (piem., fakultātes docētāju atlīdzība par zinātnisko darbu),
 - 6.2.2.virziena un fakultātes administratīvā darba izmaksas (dekāna, virziena vadītāja, vecākā speciālista atlīdzība),
 - 6.2.3.pārējās virziena un fakultātes administratīvās izmaksas (fakultātes personāla komandējumu, apmācību, konferenču apmeklējumu izdevumi, dalības maksas organizācijās, kancelejas preču, viesu uzņemšanas un citi izdevumi),
 - 6.2.4.attīstības izdevumi (fakultātes vai virziena attīstībai tieši iezīmētā finansējuma izlietojums),
 - 6.2.5.izmaksu nesējs – studentu skaits fakultātē (fakultātes tiešo izmaksu pārnesei) vai studentu skaits virzienā (virziena tiešo izmaksu pārnesei);
- 6.3. Netiešās izmaksas – pārējās augstskolas izmaksas:
 - 6.3.1.atlīdzība (administratīvā, vispārējā un saimnieciskā personāla atlīdzība),

- 6.3.2.administratīvās izmaksas (komandējumu izdevumi, kopējie studiju procesa organizēšanas izdevumi, tehnoloģiju izdevumi, bibliotēkas izdevumi, mārketinga, sabiedrisko attiecību un pasākumu organizēšanas izdevumi, citi administratīvie izdevumi),
- 6.3.3.ēku apsaimniekošanas izmaksas (infrastruktūras uzturēšanas un saimnieciskie izdevumi),
- 6.3.4.aizdevuma atmaksas izdevumi
- 6.3.5.kapitālie izdevumi (grāmatas, aprīkojums),
- 6.3.6.izmaksu nesējs – studentu skaits programmā (atlīdzības, administratīvo un kapitālo izmaksu pārnesei) vai studiju programmas ietvaros realizēto studiju kursu kontaktstundu skaits gadā (ēku apsaimniekošanas izmaksu pārnesei).

Informācijā par izmaksām uz vienu studējošo norādītas izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālais sadalījums starp noteiktajām pozīcijām.

6.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācija

VRSTAO virzienā iesaistītā augstskolas akadēmiskā personāla kvalifikācija pilnībā atbilst studiju virziena programmu īstenošanai. Studiju programmā darbojas gan profesori, zinātņu doktori no dažādām zinātņu nozarēm, gan nozares profesionāļi, kas veido daudzšķautnainu skatījumu uz nozari. Ar mācībspēku sarakstu var iepazīties pēc pieprasījuma

Akadēmiskā gada laikā ViA notiek un pie sadarbības partneriem Latvijā (piem., Latvijas Tūrisma forumā katru gadu tiek pārstāvēta ViA, gan Balttour starptautiskajā seminārā u.c.), gan arī ārvalstīs semināri, apmācības, kurās akadēmiskais personāls gūst jaunas atziņas un pieredzi, ko tālāk izmantot studiju darbā.

6.3. Metodiskais un materiāltehniskais nodrošinājums

Informācija par studiju virziena metodisko un informatīvo nodrošinājumu

Studiju kursu apraksti ir pieejami Vidzemes Augstskolas kursu reģistrā <https://luis.lv/pls/va/kursi.startup?l=1>.

Sākoties studiju kursam studenti saņem kursa aprakstus, kā arī tie pieejami e- vides mācību platformā <http://moodle.va.lv/>. E-mācību vidē tiek ievietotas prezentācijas, papildu mācību materiāli u.c. resursi studiju kura apgūšanai.

Bibliotēka

Bibliotēka lasītājiem atvērta 51 h nedēļā, bet ViA studentiem un mācībspēkiem 24/7 attālināti ir pieejamas abonētās datu bāzes un elektroniskais katalogs. Bibliotēka ir pieejama arī personām ar kustību traucējumiem. Bibliotēka nodrošina visus tradicionālos bibliotēku pakalpojumus.

Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem un pakalpojumiem ir atrodama Vidzemes Augstskolas mājas lapā, sadaļā bibliotēka: <http://va.lv/lv/studentiem-un-darbiniekiem/biblioteka/par-biblioteku>.

1.stāva lasītavā (455,10m²) studentiem pieejams 130 preses izdevumi papīra formātā latviešu, krievu, angļu un vācu valodās. No tiem ViA bibliotēka abonē 35. Pieejama arī daiļliteratūra un atsevišķu periodisko izdevumu arhīvs.

2.stāvā atrodas datorlasītava (67,80 m²) ar 18 darba vietām, un vēl 4 datora darba vietas lieltelpā. Uz tiem pieejama arī PSPP datu apstrādes programma. Vēl otrajā stāvā izvietotas 2 lasītavas (katra 14,50 m²) grupu darbam, 4 individuālās lasītavas (katra 5,20 m²), un klusā lasītava (79,20 m²). 2.stāva bibliotēkas telpa ir 776,00 m². Šeit izvietota nozaru literatūra, pieejams Valmieras pilsētas un apkārtnē novadu novadpētniecības materiālu krājums un Eiropas Komisijas informācijas punkts Europe Direct, kas sniedz informāciju par Eiropas savienību, kā arī Vidzemes Augstskolas studentu labāko darbu arhīvs. Lietotāju ērtībai sarunām pa telefonu vai skype zvaniem ierīkota "klusuma kabīne", kur netraucējot pārējiem bibliotēkas apmeklētājiem, iespējamas skaļākas sarunas.

ViA bibliotēkā visi bibliotekārie procesi ir automatizēti, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu ALISE. No 2006.gada janvāra ir pieejama i-bibliotēka, kas dod iespēju no Valmieras integrētās bibliotēkas elektroniskā kataloga veikt grāmatu pasūtīšanu, pieteikties rindā uz jau

izsniegtām grāmatām, pieprasīt grāmatu termiņu pagarinājumu, apskatīt datus par izsniegtajām/laikā nenodotajām/rezervētajām grāmatām.

No 2015.gada pavasara ir pieejama bibliotēkas informācijas sistēmas Alise mobilā versija. Līdz ar to elektroniskais katalogs ērti pieejams arī no mobilajām ierīcēm.

Lai sniegtu kvalitatīvu atbalstu VIA izglītības un zinātnes procesam, bibliotēka piedāvā studentiem, akadēmiskajam personālam un citiem interesentiem individuālās konsultācijas, ekskursijas un grupu apmācības. Nodarbības vada gan Vidzemes Augstskolas bibliotēkas, gan Valmieras bibliotēkas speciālisti. Apmācību mērķis ir iepazīstināt jaunos studentus ar Valmieras integrēto bibliotēku, piedāvātajiem pakalpojumiem, apmācīt kā strādāt ar bibliotēkas elektronisko kopkatalogu un abonētām tiešsaistes pilntekstu elektroniskām datubāzēm. Apmācībām pieteikties var arī elektroniskā veidā.

2018./2019.st. gadā 1.kursu studentiem notika 15 ievadnodarbības par bibliotēku un tās pakalpojumiem, dalībnieki iepazīnās ar elektroniskajiem katalogiem un informācijas meklēšanu Valmieras integrētajā bibliotēkā pieejamās datu bāzēs un LNB attālināti pieejamajos resursos.

Bibliotēka piedāvā Starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumu, tā kā šo pakalpojumu nodrošinām sadarbībā ar Valmieras bibliotēku, lasītājam SBA izmantošana ir bez maksas.

7. tabula Kopējais Vidzemes Augstskolas bibliotēkas dokumentu (fizisko vienību) kopskaits 2019.augustā

Materiāla veids	Skaits
Grāmatas	21547
Elektroniskie dokumenti	19
Audiovizuālie dokumenti	474
Kartogrāfiskie dokumenti	100
Seriālizdevumi	4000
Nepublicētie dokumenti	2761

Bibliotēkā tiek abonētas šādas datu bāzes:

- Pilntekstu datubāzes: EBSCO, ScienceDirect, Scopus, Web of Science. Vēl pieejamas Travelnews.lv Lursoft, i-finances un i-tiesības;
- Sadarbībā ar Valmieras bibliotēku lasītājiem pieejamas datubāzes: Britannica Online Library Edition, EBSCO eBook Public Library Collection, LETA Arhīvs, nozare.lv, Letonika, „Lursoft” laikrakstu arhīvs, kā arī DVD kolekcija.

Pārsvārā datubāzes pieejamas no visiem Vidzemes Augstskolas datu pārraides tīklā strādājošajiem datoriem. Atsevišķām datubāzēm iespējams piekļūt tikai, strādājot bibliotēkā uz vietas un saņemot īpašu atļauju (Lursoft, i-finances, i-tiesības)

Bibliotēka aktīvi piedalās valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmu centrs” piedāvāto elektronisko resursu vai pilntekstu datubāzu izmēģināšanā. 2018./2019. akadēmiskajā gadā tās bija 4 datubāzes.

Pieejamā statistika par datu bāzu izmantošanu 2018./2019. ak.g.”:

- SAGE Knowledge izmēģinājuma laikā 481 grāmatu skatījums;
- EBSCO datu bāzē- 24938 sesijas, 94903 meklējumi, atvērti 8927 pilnie teksti (iekļauta arī izmēģinājumu statistika);
- Science Direct -13832 pilno tekstu skatījumi;
- Web of Science -647 sesijas;
- Scopus- 1449 meklējumi , skatīti 1030 ieraksti;
- LURSOFT– 1710 pieprasījumi.

Krājuma papildināšanas procedūra. Bibliotēkas krājums atbilst ViA studiju programmām un virzieniem, Latvijā izdotās grāmatas, sadarbībā ar Valmieras bibliotēku, nelielā eksemplāru skaitā tiek

iegādātas ik mēnesi. Bibliotēka pieņem arī privātpersonu un juridisko personu dāvinājumus bibliotēkas krājuma papildināšanai ar trūkstošiem vai nepietiekamā eksemplāru skaitā esošiem iespieddarbiem un citiem dokumentiem.

Ārpus Latvijas izdotās grāmatas komplektē pēc mācībspēku pieprasījuma atbilstoši kārtībai par grāmatu pasūtīšanu un izmantošanu Vidzemes Augstskolas bibliotēkā. Ja resurss pieejams brīvpieejā timeklī vai bibliotēkas abonētajās datu bāzēs, drukātu eksemplāru bibliotēka iegādājas reti.

Finansējums ViA bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti. Nozīmīgākai literatūrai katra kursa ietvaros ir cikliska atjaunošana, bet aktuālākās papildu literatūras vienības tiek papildinātas regulāri.

Gadījumos, kad nepieciešamo grāmatu bibliotēkā nav, docētājs aizpilda veidlapu Grāmatu pasūtījums ViA bibliotēkas fonda komplektēšanai un saskaņo ar studiju virziena direktoru. Bibliotēka saņemot pieprasījumu pārbauda vai grāmata nav jau pasūtīta iepriekš, veic cenu izpēti (aptauju). Grāmatu pasūtījums jāveic pirms studiju kursa sākšanās.

Bibliotēkas darbinieki apkopo studentiem “atteiktos” informācijas pieprasījumus, analizējot tos, norāda docētājam iespējamo risinājumu (jāiegādājas jaunāka izdevuma grāmata, cita grāmata utt.). Zinot mācībspēka pētnieciskās intereses, bibliotēka nosūta informāciju par jauniznākušajām grāmatām vai citiem resursiem.

Datubāzu abonēšanas procedūra

Pilnteksta datu bāzes, tiek abonētas sadarbībā ar valsts aģentūru Kultūras informācijas sistēmu centrs, programmas “Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām” ietvaros, kā arī ar Izglītības un Zinātnes ministriju, projektā “ Akadēmiskais tīkls”. Lēmums par kādas datu bāzes abonēšanu vai abonēšanas pārtraukšanu, tiek pieņemts Attīstības, akadēmisko un zinātnisko jautājumu sēdē, studiju programmu un zinātnisko institūtu direktoriem vienojoties.

Krājuma digitalizācijas līmenis

Bibliotēka savus krājumus nedigitalizē, tiek apkopoti jau digitālā formā radītie studentu diplomdarbi (maģistra, kvalifikācijas). Piekļuve darbiem – izmantojot Bibliotēkas elektronisko kopkatalogu, sadaļā – “ViA studentu darbi”, no 2760 ierakstiem piekļuve pilnam tekstam ir 533 studentu darbiem.

Bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā “ViA docētāju publikācijas” ir uzsākta docētāju darbu datubāzes veidošana. Datu bāzē iekļauti mācībspēku 326 publikāciju analītiskie apraksti (monogrāfijas, rediģētas un sastādītas grāmatas, pētījumi, konferenču materiāli u.c.). Ja šie darbi ir pieejami internetā, aprakstos tiek ievietotas saites uz to pilnajiem tekstiem.

Informatīvā nodrošinājuma atjaunošanas un pilnveidošanas iespējas

No ViA plānotā bibliotēkas budžeta, arī dažādu projektu (SAM, ERAF) ietvaros, kā arī sadarbībā ar Valmieras bibliotēku. Bibliotēka pieņem arī dāvinājumus bojāto, nolietoto eksemplāru aizvietošanai.

Grāmatu iegāde 2018./2019. akadēmiskā gada laikā virziena vajadzībām tika iegādātas 31 nosaukumu grāmatas, 37 eksemplāros par kopējo summu 1012,48 eiro.

Kopš 2003. gada 30. janvāra ViA bibliotēka ir Pasaules Tūrisma Organizācijas depoizītbibliotēka. <http://publications.unwto.org/depositary-libraries?page=1>. Tā dod iespēju ViA studentiem un mācībspēkiem iepazīties ar nozares jaunākajiem pētījumiem un statistikas datiem.

Tūrisma virziena docētāji ļoti aktīvi iesaistās nozares literatūras komplektēšanā: informē par pašvaldībās izdotajām grāmatām, kuras būtu nepieciešams iegādāties; papildina krājumu ar konferenču materiāliem, ārzemēs izdotajiem žurnāliem. Tūrisma virziena vajadzībām bibliotēka komplektē ne tikai jaunāko nozares literatūru, bet arī dažādus vēsturiskus materiālus (kartes, ceļvežus, ceļojumu aprakstus utml.).

Lai popularizētu tūrisma nozares speciālistiem ViA studentu veiktos pētījumus, bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā „ViA studentu darbi” ir pieejami labāko darbu (vērtējums -virs 7 ballēm) pilnie teksti (no 2012.gada.).

Sadarbībā ar tūrisma virziena docētājiem bibliotēkā tiek veidotas tematiskas izstādes, kurās interesenti var iepazīties ar pētījumiem par kādu no tūrisma nozares tēmām, kā arī ar ViA bibliotēkā pieejamajām grāmatām par šo tēmu.

Materiāltehniskais nodrošinājums

Vidzemes Augstskola (ViA) studiju procesa, zinātnes, pētniecības un administratīvās darbības nodrošināšanai izmanto divas ēkas Valmierā, Cēsu ielā 4 un Tērbatas ielā 10, ar kopējo ViA rīcībā esošo telpu platību 7312 m². No tiem, 2387 m² tiek izmantoti tieši studiju un pētniecības procesā. Pašreizējā studiju bāze ir 38 auditorijas (kopējā platība 1445 m²), t.sk. 3 datoru auditorijas ar 90 darba vietām un interneta pieslēgumu (195 m²) un 12 laboratorijas: Datu drošības laboratorija (Kiberdrošības laboratorija); Datortīklu laboratorija; Virtuālās realitātes laboratorija; **Multimediju laboratorijas** studiju pārvaldības un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Multimediju laboratorijas komunikācijas ekosistēmu un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Imitāciju modelēšanas un RFID tehnoloģiju laboratorija; Mobilo tehnoloģiju laboratorija; Energoefektivitātes laboratorija; Mehatronikas laboratorija; Elektrotehnikas laboratorija; Būvniecības laboratorija; **Telpiskās pētniecības laboratorija** (kopējā platība 324 m²). Visi datori ir saslēgti kopējā tīklā, kas nodrošina vienotu informācijas apriti, kā arī ir nodrošināta pieeja interneta tīklam, datu bāzu izmantošanai. Studiju procesā tiek izmantota arī konferenču zāle (257 m²). Studiju korpusos ir arī telpas grupu darbam un telpas, kurās studenti var veikt studiju patstāvīgos darbus (350 m²).

Visas auditorijas aprīkotas ar stacionāru datoru un stacionāru projektoru, kā arī skaļruņiem un prezentācijas tālrunīšu pulti, taimeru un lāzera rādītājkoku vienā. No visiem datoriem augstskolā ir pieejams internets, kā arī abonētās pilnteksta datubāzes. Abonētajās pilnteksta datubāzēs studenti var lietot arī kopmītnes, kā arī autorizēties no jebkuras vietas kur ir pieejams internets. Visās auditorijās studentiem pieejams bezvadu internets.

Pieejamo datoru skaits:

- Studentiem – 160 gab.;
- Akadēmiskajam personālam – 45 gab. ;
- Administratīvajam personālam – 60 gab.
- Stacionāro datoru skaits auditorijās – 30 gab. (neskaitot datorauditorijas);
- Portatīvie datori – 60 gab.
- Multimediju projektori – 45 gab.

.Zinātniskās pētniecības īstenošana studiju virziena ietvaros

Studija virziena stratēģiskais pētniecības virziens ir ilgtspējīga tūrisma attīstība. Akadēmiskais personāls pēta šādas tēmas: tūrisma stratēģiskā attīstība, tūrisma monitorings, tūrisms īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, tūrisma un vides mijiedarbība, Latvija tūrisma vēsture, muzeju komunikācija, tūrisma telpiskā un reģionālā plānošana, tumšais tūrisms, vietu mārketingu un zīmolvēstība, tūrisma stratēģiskie procesi, tūrisma mobilitāte, pasākumu ietekme un mārketingu, IKT pielietojums tūrisma pētniecībā un publisko pasākumu jomā, intelektuālo organizāciju vadība tūrisma un atpūtas organizācijā, cilvēkresursu attīstība un pašilgtspēja, biznesa spēles. Daļa docētāju, kuri strādā tūrisma virzienā, ir vēlēti pētnieki vai zinātniskie asistenti ViA Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtā. Institūta direktore profesore A. Līviņa ir Vidzemes Augstskolas Zinātnes padomes sastāvā.

Divi pēcdoktorantūras atbalsta pētniecības projekti cieši saistīti ar tūrismu. Tie ir “Latvijas tūrisma intelekts” īstenojājs A. Klepers un “Tehno-sociālu sistēmu integrēts dizains : Jaunas paaudzes tūrisma monitorings Latvijā” I. Bērziņa (pētniece).

Šajā periodā tika veikti vairāki lietišķie pētījumi:

Latvijas vides aizsardzības fonda projekts “**Jaunieši jauniešiem par vidi**” . 2018./2019.ak.g. TOV studenti tika iesaistīti pētnieciskajā darbā studiju kursā Tūrisma ģeogrāfija (I.Druva-Druvaskalne), dodoties lauka izpētes darbā Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā, anketējot vietējos iedzīvotājus un apsekojot tūrisma objektus. 2019.g. pavasarī par šo tematu tika sagatavota un publicēta zinātniska publikācija. Sudenti šī projekta ietvaros sadarbojās ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, izveidojot reklāmas video rullīšus jauniešiem par akciju “Darini kalendāru”.

Valsts pētījumu programma “**Dokumentārā mantojuma sinerģija**” 2019-2021. Iesaistītas TSV studentes Anda Arkliņa, Kristīne Grīnberga, kuras pēta paaudžu Y un Z motivāciju un vajadzības dabas teritorijai apmeklēšanai, vēsturiskā fona nozīmi. 2019. maijā un oktobrī Valsts pētījumu programmas “Dokumentārā mantojuma sinerģija” ietvaros pētnieks-lektors Juris Smaļinskis sadarbībā ar SIA “Mikrokods” veica **Gūtmaņālas, Skaņākalna un Lībiešu upurālu 3D skanēšanu**, lai senos ierakstus smiltsakmens atsegumos varētu pētīt un tos saglabāt nākamajām paaudzēm. Mūsdienās

jebkādu ierakstu/pēdu atstāšana dabā ir nosodāma. Uz šīs bāzes sadarbībā ar ViA doktorantu, zinātnisko asistentu O.Javu (TOV programmas absolventu) un L.Taubi laborantu tika sagatavota interaktīva darbnīca 2019.g. 27. septembra Zinātnes naktī Valmierā.

2019.g. jūnijā par 3D smilšakmens atsegumu skenēšanu un senajiem ierakstiem, kā arī uzdevumi, kas saistīti ar dokumentārā mantojuma izpratni un pielietojumu skolās, kas veicina ilgtspējas izpratni, tika sagatavota 2stundu nodarbība UNESCO Latvijas Nacionālā komisijas organizētajai vasaras skolai Jēkabpilī, ko apmeklēja ekoskolu un atmiņas institūciju darbinieki. Apmācību materiālus sagatavoja TSV studējošās A.Arklīņa, K.Grīnberga, profesors J.Kalnačs, profesore A.Līviņa, docente L.Veliveronena, SSM doktorants O.Java, pētnieks-lektors J.Smaļinskis. Apmācības vadīja SSM doktorants, zin. Asistents Oskars Java, J.Smaļinskis, A. Līviņa

2018.g. rudenī ViA izpildīja LLTA "Lauku Ceļotājs" projekta "Pārgājienu maršruts gar Baltijas jūru Latvijā un Igaunijā" atsevišķu posmu testēšanu Igaunijā. TSV 1. kursa studenti veica studiju kursā "Tūrisma uzņēmumu stratēģiskā vadība" Jūrtakas posmu testēšanu Pērnavas apkārtnē (maršruta posms - 30 km). Bakalauru programmas studenti veica mazāk sarežģīta posma testēšanu.

UNESCO katedra, iesaistot ViA studējošos 2019.g. 17.maijā **organizēja apmācības ekoskolu pedagogiem** "Bioloģiskā daudzveidība visapkārt mums". Apmācības notika ZAAO Dabas un tehnoloģiju parkā URDA. A.Līviņa ar TSV 1. kursa studenti Andu Arkliņu nolasīja lekciju par **"Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ideja, izaicinājumi, sabiedrības iesaiste"**. Pirmajā dienas daļā Mākslas darbnīcu par dabu vadīja TOV studente Elīna Kļaviņa (pedagogiem bija jāglezno lapas). Apmācību 2. daļā bija āra aktivitātes kuras pārraudzīja un organizēja TG studējošais Arnolds Barsovs. Bija 5 tematiskās pieturas, kurās piedalījās Arnolds Barsovs (ūdens), Anda Arkliņa (mežs) un SSM doktorants Oskars Java (purvs). Sadarbības partneri vadīja pieturu pļava (URDA, Baiba Līviņa) un cilvēks (DAP Arta Krūmiņa).

Ierasta prakse VRSTAO studijuursos, mācību praksēs ekskursijās un integrētā apvidu praksē ir pētniecības vai radošo projektu integrēšana studiju procesā, piem., Cēsu rajona lauku partnerības projekts **Nacionālo parku mērķgrupu (apmeklētāju uzvedības) izpēte.** Projektu vadīja pētniece I.Bērziņa. 2018.g. jūnijā un septembrī Apmeklētāju dienu laikā Slīteres NP un Gaujas NP apmeklētāju anketēšanā un uzņēmēju intervijās tika iesaistīti TOV studiju programmu "Tūristu gids - ceļojumu un pasākumu organizators" un "Tūrisma organizācija un vadība" 2. kursa studenti studiju kursā "...." (Lindas Veliverovenas un Vinetas Silkānes vadīts).

Ar zinātnisko publikāciju sarakstu var iepazīties pēc pieprasījuma.

8. Sadarbības tīkli

8.1. Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām

Fokuss uz sadarbību ar dažādiem tūrisma nozares partneriem ir lielākā konkurētspējas priekšrocība attiecībā pret citām studiju programmām. Tieša līdzdarbība un nozarē notiekošo procesu ietekmēšana rada aktuālu saturu studijuursos un vienlaikus palīdz rast praktisko saikni starp studējošajiem un darba devējiem.

ViA VRSTAO studiju virziena pārstāvniecību profesionālajā tīklojumā raksturo iesaiste tādu organizāciju darbā kā: *Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācija, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija, Vidzemes tūrisma asociācija* (īpaši uzsverams 2018. gadā izstrādātā "Vidzemes tūrisma attīstības stratēģija 2018–2025"), 2018. gada sākumā ViA kā pirmā no mācību iestādēm iestājās nodibinājumā "Latvijas kongresu birojs", paužot savu atbalstu darījuma tūrisma attīstībai. Tāpat notiek regulāra un daudzpusīga sadarbība ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Tūrisma departamentu, Dabas aizsardzības pārvaldi, Gaujas Nacionālā parka tūrisma biedrību, lauku tūrisma asociāciju "Lauku ceļotājs", gidu asociācijām, Valmieras un apkārtnes tūrisma konsultatīvo padomi.

Vidzemes plānošanas reģiona *Ilgspējīgas attīstības stratēģijā 2030* rekreācija un tūrisms ir definēti kā viedā specializācija ar augstu attīstības potenciālu, un ViA ir pozicionēta kā stūrakmens reģiona “Zināšanu trijstūrī” (augstskola, uzņēmēji un pašvaldības).⁷

ViA VRSTAO studiju virziens aktīvi piedalās vietu attīstībā un galamērķu pārvaldes tīklojuma veidošanā. Īpaši izceļama Gaujas Nacionālā parka tūrisma klastera iniciatīvas aizsākšana un vadošā loma stratēģijas izveidē, stratēģiskajā konsultēšanā, tirgus pētījumu veikšanā. Tāpat studiju virziens ir iesaistīts Vidzemes un apkārtējo novadu pašvaldību kopīgā sadarbības modeļa izveidē, stratēģiskajā konsultēšanā, kā arī metodikas izstrādē Latvijas apjomīgākā tūrisma eksporta tirgus pētījuma veikšanai u.c.

VRSTAO docētāji aktīvi iesaistās ne vien studentu, bet arī absolventu un citu nozares profesionāļu konsultēšanā, tālākizglītošanā un informēšanā par jaunākajiem pētījumiem viesmīlības, atpūtas un tūrisma nozarē. Sadarbībā ar pašvaldībām vairāki docētāji no VRSTAO aktīvi iesaistīti tūristu gidu apmācību veidošanā un nodarbību vadīšanā, daloties ar ViA uzkrāto zinātību un vienlaikus veidojot atgriezenisko saikni un tālāku sadarbību studiju procesā.

Aktīvi notiek sadarbība ar pašvaldībām, uzņēmumiem gan atsevišķu kursu apguvē, gan gada projektu, bakalaura un maģistru darbu izstrādē. Uzņēmumu un organizāciju apmeklējums tiek organizēts gan atsevišķu kursu ietvaros, gan mācību praksēs ekskursijās, kur studenti bez ekskursiju praktiskas vadīšanas iepazīstas gan ar tūrisma nozares pakalpojumiem, gan uzņēmējdarbības aizkulisēm. Īpaši jāpiemin Integrētā apvidus prakse bakalaura studiju programmās pēc 2. kursa, kur studenti desmit dienas pavada vienā no Latvijas pašvaldībām, dodot reālu pienesumu vietējai pašvaldībai tūrisma nozares attīstībā. VRSTAO virziena studenti aktīvi izmanto Erasmus+ prakses iespējas, un vairāku gadu garumā izveidojušies laba sadarbība ar uzņēmumiem visā Eiropa. Lai formalizētu sadarbību 2017./2018. akadēmiskā gadā tika izveidots Tūrisma un atpūtas studiju virziena konvents. Konventā darbojas 12 tūrisma un atpūtas nozares profesionāļi. Arī pašnovērtējuma darba izstrādes grupā darbojas četri tūrisma un atpūtas nozares profesionāļi, tai skaitā trīs absolventi.

8.2. Internacionalizācijas stratēģijas

Internacionalizācija un sadarbība ar nozari ir neatņemama VRSTAO virziena sastāvdaļa, bez kā nav iespējama virziena pastāvēšana un tālāka attīstība. Tieši tāpēc gan internacionalizācija, gan sadarbība studijuursos un praksēs tiek uztverta kā pašsaprotama norma. Viens no nedefinētiem standartiem ViA VRSTAO studijās ir vismaz viena studiju semestra vai studiju prakses mērķtiecīga pavadīšana ārvalstīs. Ārvalstu sadarbības partneri tiek stratēģiski atlasīti ViA VRSTAO tematiskajiem virzieniem atbilstoši kontekstā ar studējošo profesionālās karjeras izaugsmes iespējām vai starptautiskās pētniecības veicināšanas iespējām. Cieši internacionalizācijas kontakti ir saistīti ar Baltijas jūras reģiona valstīm kā arī ar valstīm, kas ir prioritārie Latvijas tūrisma eksporta tirgi.

Līdz šim absolventu īpatsvars, kas bijuši studijās vai praksēs ārvalstīs, pārsniedza 50 %, šobrīd, pateicoties aktivitātēm Nordplus projektos, tas jau tuvojas 100 %.

ViA VRSTAO studiju virziena galvenie akcenti starptautiskajā vidē saistīti ar:

- dalību ATLAS starptautiskajā brīvā laika un tūrisma izglītības asociācijā;
- 2019.g. ViA kļuva par biedru World Cultural Tourism asociācijā un bija līdzorganizators starptautiskai zinātniskai konferencei, kura notika 2019.g. janvārī Haidarabādā, Indijā.
- starptautisko studiju iniciatīvu atbalsta mehānismiem, kas darbojas kontekstā ar VRSTAO docētāju starptautiskajām aktivitātēm sadarbības tīklojuma veicināšanai un mērķtiecīgu ViA starptautisko darbību: apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, vieslektoru lekcijas, mācību prakses braucieni un citas aktivitātes, kas veicina internacionalizāciju; docētāju privātās iniciatīvas saistībā ar pārstāvniecību profesionālajā nozares sfērā ;
- B daļas kursiem angļu valodā kopā ar apmaiņas studentiem;
- ilgstošu sadarbību ar Ķīnas Tautas republikas vēstniecību, kā rezultātā tiek nodrošināta ķīniešu valodas apmācība (katru gadu docētāja no Ķīnas, mācību materiāli);

- ViA docētāji iekļaujas starptautiskos lietišķos projektos sadarbībā ar akadēmiskām un profesionālām organizācijām.

8.3. Starptautiskā apmaiņa

Starptautisko studiju iniciatīvu atbalsta mehānismi darbojas kontekstā ar VRSTAO docētāju starptautiskajām aktivitātēm sadarbības tīklojuma veicināšanai un mērķtiecīgu ViA starptautisko darbību. Tie ir: apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, vieslektoru lekcijas, mācību prakses braucieni un vēl citas aktivitātes, kas veicina internacionalizāciju. Starptautisko mobilitāti studentiem raksturo ERASMUS, NORDPLUS, HESP, Erasmus Mundus programmas un ar to saistītās aktivitātes.

VRSTAO virziena ir noslēgti abpusēji līgumi par docēšanās, pieredzes apmaiņas vizītēm, studentu apmaiņu ar 46 augstskolām (35 ES + 11 ārpus ES) vairāk kā 30 valstīs.

Pašlaik tiek plānots attīstīt sadarbību ar augstskolām Horvātijā, Slovēnijā un Serbijā, jo pēdējos gados parādās tendence, ka studenti izvēlas šīs valstis apmaiņas studijām, balstoties arī uz dzīvošanas izmaksām, kā arī pieaug interese par tieši šo reģionu.

2018./2019. akadēmiskajā tāpat kā iepriekšējos gados visus akadēmisko gadu nodarbības ķīniešu valodā vadīja viespasniedzēja no Ķīnas, maģistratūras studentiem projekta *Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu"* ietvaros kursu 6 kredītpunktu apjomā lasīja profesors no Šecinas Universitātes Polijā. Docēšanas vizītēs izmantojot Erasmus + un Nordplus finansējumu 8 nodarbības novadīja 18 viesdocētāji no Igaunijas, Somijas, Beļģijas, Norvēģijas, Lielbritānijas, Turcijas, Ukrainas, Namībijas, Indijas, Čīles.

VRSTAO studiju virzienā iesaistītie docētāji četras reizes devās docēšanās vizītēs uz partneraugstskolām un 7 reizes – pieredzes apmaiņas vizītēs.

ViA Newelra projekta ietvaros, sadarbojoties Saima Universitātei, Pērnavas koledžai un Kauņas koledžai, tika noorganizētas divi intensīvie kursi. 2019. gada februārī seši studenti un divi pasniedzēji piedalījās intensīvā kursā "Stāstnieku seminārs" Somijā, Imatrā. Uz intensīvo kursu "Spa un labjūtes tūrisms laukos" devās divi docētāji un seši studenti.

Boosted projekta ietvaros Kuresārē aprīlī notika intensīvais kurss "Tūrisma produktu dizaina inovācijas", kurā piedalījās divi docētāji un 8 studenti.

2018./2019. akadēmiskā gada VRSTAO bakalaura līmeņa studiju kursus apmeklēja 18 apmaiņas studenti. Visu gadu studēja 4 studenti, rudens semestrī – 12 studenti, pavasara semestrī – 10 studenti. Apmaiņas studenti ieradās no 7 valstīm Beļģijas, Francijas, Kazahstānas, Nīderlandes, Norvēģijas, Slovākijas, Spānijas, Turcijas, Ukrainas.

Erasmus + apmaiņas studijās devās 5 bakalaura līmeņa studenti uz 4 valstīm: Grieķiju, Portugāli, Nīderlandi un Spāniju. Praksē uz ārvalstīm, izmantojot absolventu prakses, devās 6 absolventi no TOV programmas, 3 TG absolventi un viens ITEM absolvents, bet praksē studiju ietvaros devās 12 bakalaura studenti. Prakses vietas bija: Apvienotā karalistē, Beļģijā. Čehijā, Igaunijā, Islandē, Itālijā, Nīderlandē, Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Spānijā un Vācijā.

Izmantojot NordPlus programmu Ekotehnord, pavasarī nedēļu ilgā mācību ekskursijā uz Lietuvu devās 12 TOV studenti un viens docētājs.

8.4. Sadarbība konkurences apstākļos

Studiju procesu uzlabošanā un tendenču izziņāšanā pašlaik viss aktīvākā sadarbība notiek projekta "Tūrisma uzņēmējdarbības izaugsmes veicināšana caur augstāko profesionālo izglītību (Boosted)". Projekta mērķi ir veicināt tūrisma industrijas izaugsmi caur augstāko profesionālo izglītību, pielīdzināt un identificēt zināšanu kopumu, lai Centrālās Baltijas reģiona tūrisma nozare kļūtu par vienotu tūrisma galamērķi. Projekta partneri ir Satakuntas Augstskola Somijā, Tallinas Tehnoloģiju universitāte, Kuresāres koledža, Igaunijā un Latvijas Universitāte Latvijā.

Pētniecībā labas sadarbības iestrādes ir ar Latvijas Universitāti un Daugavpils Universitāti, ar kuru mācībspēkiem īstenoti kopīgi pētījumi, izstrādāti vairāki zinātniskie raksti, notikusi sadarbība

studentu pētniecisko darbu veicināšanā, kā arī iesaiste citos projektos. Līdz šim visaktīvākā sadarbība notika Valsts pētījumu programmas 2014-2018 EKOSOC-LV projektos.

No 2019.g. ViA ir partneris Valsts pētījumu programmā Dokumentārā mantojuma sinerģija, kur projekta vadošais partneris ir Latvijas Nacionālā bibliotēka, ar kuru tiek pilnveidota līdzšinējā sadarbība.

Atsevišķās iniciatīvās sadarbība ir izveidojusies arī ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti un Liepājas Universitāti, piemēram aprītes ekonomikas jomā. Stratēģiski svarīgs partneris ir Satakuntas Universitāte Somijā ar ko kopīgi parredzēts īstenot jaunu maģistra studiju programmu. Tāpat aktīva sadarbība notiek daudzām partneraugstskolām *Erasmus+* programmā, kā arī Nordplus programmā.

Ar Ventspils augstskolu un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju šajā akadēmiskajā gadā tika izstrādāta kopīga doktora līmeņa studiju programma “Ekonomikas un uzņēmējdarbības studijas”, kuru plānots iesniegt licencēšanai nākošajā akadēmiskajā gadā.

ViA bibliotēka, kopā ar Valmieras bibliotēku, veido Valmieras integrēto bibliotēku. Valmieras integrētā bibliotēka ir Latvijā jauna pilsētas un reģionālās augstskolas bibliotēku sadarbības forma, kurā juridiski un finansiāli neatkarīgas bibliotēkas profesionāli sadarbojas, koordinējot, sapludinot un racionāli izmantojot informatīvos un personāla resursus un paplašinot piedāvātos pakalpojumus. Bibliotēkā tiek nodrošināts starpbibliotēku abonements, kas dod iespēju izdevumus, kas nav pieejami ViA bibliotēkā, pasūtīt no citām bibliotēkām. ViA bibliotēkas personāls regulāri izmanto *Erasmus+* programmas mobilitāti un citas starptautiskas pieredzes gūšanas un sadarbības veicināšanas iespējas.

8.5. Starptautiskās atzinības

ViA VRSTAO ir starptautiskās tūrisma un atpūtas akadēmiskās izglītības asociācijas ATLAS organizācijas biedrs – vienīgais Baltijā <http://www.atlas-euro.org/members/tabid/58/language/en-US/Default.aspx#Latvia>.

ViA bibliotēka ir ANO Pasaules Tūrisma Organizācijas depozīt bibliotēka – vienīgā Baltijas valstīs <http://publications.unwto.org/depositary-libraries?page=1>.

UNESCO 2019.g. ViA izveidoja UNESCO katedru “Biosfēra un cilvēks”, kas norāda uz starptautiski atzītu uzticēšanos ilgtspējas darbā.

9. Kvalitātes pārvaldība

9.1. Kvalitātes pilnveides sistēmas darbība

Vidzemes Augstskolas iekšējās kvalitātes nodrošināšana studiju procesā

Vadlīnijas izstrādātas, ievērojot ENQA ziņojumu „Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā”, 2005 (*skatīt 2.attēlu*).

1. Iekšējā kvalitātes nodrošināšanas politika un pasākumi/procedūras

- ViA darbība tiek īstenota, ievērojot augstākās izglītības reglamentējošos ārējos un iekšējos normatīvos aktus.
- ViA ir izstrādāta **Stratēģija**, kas tiecas uz augstu kvalitātes nodrošināšanu augstākās izglītības studiju programmu īstenošanā un to nepārtrauktu pilnveidi izcilības sasniegšanā.
- ViA ir **Stratēģiskā konsultatīvā padome**, kura izveidota ar mērķi sekmēt radošu diskusiju un generēt idejas, kas sekmētu saprātīgas, pievilcīgas un iedomājamas ViA nākotnes ainas (vīzijas) un stratēģiskā ceļa noteikšanu.
- ViA ir **Zinātniskā padome**, kuras uzdevums ir sekmēt saskaņotu un mērķtiecīgu ViA akadēmisko un zinātniski pētniecisko darbību atbilstoši ViA stratēģijai. Padome konsultē un nepieciešamības gadījumā sagatavo priekšlikumus Senātam un rektoram par stratēģiski nozīmīgiem augstskolas akadēmiskās un zinātniski pētnieciskās darbības jautājumiem, t.sk., jaunu ViA studiju un pētniecības virzienu uzsākšanu, jaunu studiju programmu sagatavošanas uzsākšanu u.c.

- e. ViA ir 2 zinātniskie institūti. VRSTAO ir ciešāka sadarbība ar HESPI institūtu, kuram arī ir sava Zinātniskā padome, kurā starp 6 locekļiem divi ir no VRSTAO.
- f. ViA ir izstrādāta studiju programmu un piešķiramo grādu vai kvalifikācijas kvalitātes un standartu nodrošināšanas politika un citi dokumenti/ nolikumi, kas saistīti ar kvalitatīvu studiju procesa norisi.
- g. Saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem, katru gadu tiek sagatavoti un ViA Senāta apstiprināti studiju virzienu **pašnovērtējuma ziņojumi**.
- h. ViA regulāri veicina darbinieku nepārtrauktu izglītošanos un kvalifikācijas celšanu, atbalstot darbinieku dalību dažādos vietējās nozīmes un starptautiskajosursos, semināros, konferencēs, pieredzes apmaiņas programmās.

2. Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana, periodiska izvērtēšana, uzraudzība un kontrole

- a. ViA ir noteikusi mehānismus studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšanai, regulārai kontrolei un uzraudzībai.
- b. ViA ir Senāta apstiprināts **Studiju nolikums**, kas nosaka studiju programmu īstenošanas kārtību, studējošo tiesības un pienākumus, studiju finansēšanas kārtību un valsts pārbaudījumu organizēšanas vispārīgo kārtību.

3. Studentu vērtēšana

- a. ViA **Studiju nolikumā** ir noteikti studējošo vērtēšanas kritēriji, formas un termiņi, nosacījumi par akadēmiskajiem parādiem u.c. prasības studiju rezultātu sasniegšanai.
- b. Studentu zināšanu vērtēšanai tiek izmantoti studiju kursu aprakstos publicētie kritēriji, nosacījumi un pasākumi, kuri konsekvēti arī tiek piemēroti.
- c. Studentu gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu izstrādāšanas un aizstāvēšanas kārtībai ir izstrādāti un apstiprināti **metodiskie norādījumi** gada projektu un bakalauru, maģistru darbu vai kvalifikācijas darbu izstrādāšanai, noformēšanai un aizstāvēšanai.
- d. Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvu apstiprina fakultātes dome. Komisijas sastāvā iekļaujot nozares speciālistus/ekspertus, kuri darbojas saskaņā ar Valsts pārbaudījumu nolikumu.
- e. **Prakšu nolikums** nosaka prakšu norisi, atskaišu sagatavošanas un aizstāvēšanas nosacījumus.
- f. Studentu vērtēšanas procedūras ieviešanu uzrauga un kontrolē par programmas īstenošanu atbildīgās akadēmiskās struktūrvienības vadība, Administratīvā departamenta Studiju administrēšanas grupa un akadēmiskais un zinātņu prorektors.

4. Akadēmiskā personāla darba kvalitātes nodrošināšanas un novērtēšana

- a. ViA ir noteikusi pasākumus, kā pārliecināties un pārbaudīt, ka ar studentiem strādājošiem docētājiem ir nepieciešamā kvalifikācija un kompetence, t.i.:
 - prasības ir noteiktas ViA **Nolikumā par vēlēšanām akadēmiskajos amatos**;
 - ViA **Darba samaksas nolikumā** ir akadēmiskā darba sadalījums, nosacījumi par pētniecisko darbu;
 - studentu aptaujas par katru docētāja vadīto studiju kursu attiecīgajā studiju gada semestrī.
- b. ViA Senāts ir apstiprinājis **docētāju darba saturu un pienākumus**, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un arī administratīvajā darbā.
- c. Saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem „Par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību”, profesionālā pilnveide var ietvert profesionālās pilnveides mērķiem atbilstošu starptautisko mobilitāti, dalību projektos un piedalīšanos konferencēs un semināros, ko apliecina izsniegti dokumenti. Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla kvalifikācijas, darba kvalitātes celšanu un profesionālo pilnveidi:
 - Docētājam tiek dota iespēja papildināt un paplašināt savas zināšanas un profesionalitāti, apgūstot ārzemju pieredzi vai stažējoties ārvalstu augstskolās/organizācijās, kā arī

piedaloties atbilstošos semināros un konferencēs - Erasmus u.c. mobilitātes programmu ietvaros.

- Docētājam vismaz vienu reizi akadēmiskajā gadā ir iespēja apmeklēt kāda cita ViA docētāja vadītu lekciju, ar iespēju sniegt atsauksmi/priekšlikumus par apmeklētās lekcijas saturu un struktūru.
- Studiju kursa noslēgumā, tiek veikta studiju kursa novērtēšana (kursa vērtējuma anketa). Pēc aptaujas kursa vērtējuma apkopojums tiek nodots studiju kursa docētājam, ar iespēju pilnveidot studiju kursa saturu un/vai struktūru. Studiju kursu novērtēšanas kopsavilkumi izvērtēšanai tiek nosūtīti arī studiju virziena direktoram un akadēmiskajam un zinātņu prorektoram.
- Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla darba kvalitātes novērtēšanu, akadēmiskā gada noslēgumā studiju virziens organizē semināru docētājiem studiju kvalitātes nodrošināšanas jautājumu akcentēšanai un diskusijai par docētāju gūto pieredzi/novērojumiem lekciju apmeklēšanas laikā. Dalībai seminārā tiek aicināti arī studējošo pārstāvji.
- Studiju kvalitātes nodrošināšanas seminārs tiek protokolēts.
- Studiju virziena direktors organizē papildus sanāksmi, ja nepieciešams detalizētāk risināt jautājumus par uzlabojumiem un/vai veikt padziļinātu problēmu izpēti (tai skaitā dokumentu pārbaudi).
- Docētājam vienu reizi akadēmiskajā gadā (oktobrī par iepriekšējo akadēmisko gadu) jāiesniedz fakultātes dekānam atskaite par sasniegumiem zinātniskajā darbā, gūto pieredzi projektos, semināros un konferencēs. Iesniegtā informācija tiek izmantota zinātniskās atskaites un studiju virzienu pašnovērtējumu ziņojumu sagatavošanai.

5. Akadēmiskā darba un pētniecības resursi

- a. ViA materiāli tehniskā bāze un infrastruktūra nodrošina, lai studentiem zinību apguvei pieejamie resursi būtu atbilstoši un piemēroti katrai piedāvātajai studiju programmai.
- b. ViA bibliotēka nodrošina akadēmiskajai un zinātniskajai darbībai nepieciešamos informatīvos resursus, nodrošina piekļuvi zinātnisko rakstu un citām elektronisko informāciju bāzēm no ViA bibliotēkas portāla.
- c. ViA e-mācību vide – interaktīva studentu atbalsta vide, kurā ievietoti mācību materiāli, elektroniska dokumentu apmaiņa un saziņa ar docētāju, pārbaudes darbu un kontroldarbu izpildes nodrošināšana.
- d. ViA studiju materiāltechnisko bāzi veido: 20 auditorijas, 3 datorklases, tulkošanas datorklase, RFID laboratorija, virtuālās reālītātes un papildinātās realitātes laboratorija, datortīklu laboratorija, mobilo tehnoloģiju laboratorija, mediju studiju laboratorija, mediju laboratorija, elektronikas laboratorija, kibernetikas laboratorija, mehatronikas laboratorija, energoefektivitātes laboratorija, kā arī programmnodrošinājums atbilstoši studiju programmu prasībām.
- e. Telpu noslodzes un rezervācijas sistēma auditoriju un dienesta viesnīcu rezervēšanai - nodrošina iespēju sekot līdzi nodarbību plānojumam.
- f. Karjeras izglītības attīstība, ieviešot mentoru kustību, iesaistot Alumni darbībā augstskolas absolventus.

6. Informācijas sistēmas

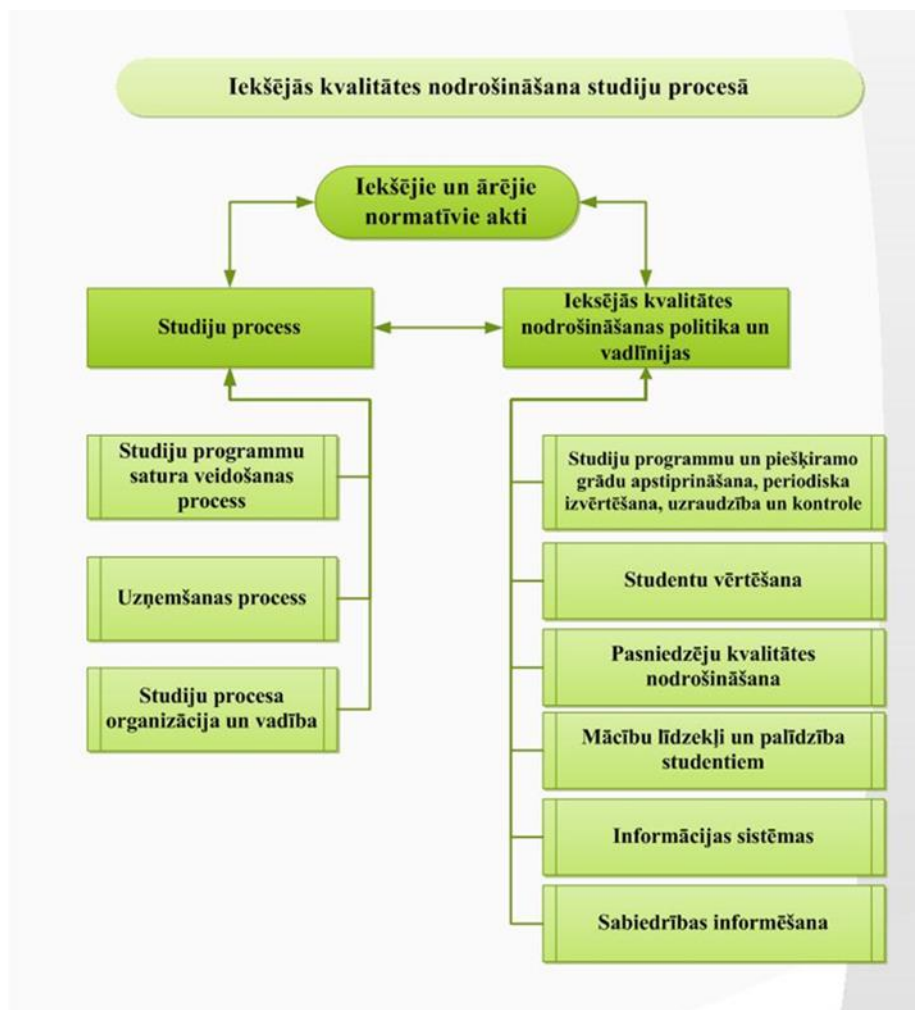
ViA nodrošina efektīvu studiju programmu un citu darbību vadīšanai nepieciešamā informācijas vākšanu, izmantojot ViA mājas lapu, sociālos tīklus un iekštīklu, kā arī:

- Vidzemes Augstskolas Informācijas sistēmu (VAIS), kas savienota ar Latvijas augstskolu informāciju sistēmu (LAIS), kas nodrošina iespēju apkopot datus par visiem studiju aspektiem un sekmīgi izmantot tos studiju procesa darbībā.
- Lietvedības informācijas sistēmu (LIS),
- E-mācību vidi,
- ViA absolventu datu bāzi,
- Bibliotēkas sistēmu ALISE,
- Grāmatvedības sistēmu Horizon,

- Studiju un studējošo kredītu uzskaites sistēmu,
- Intranet - iekšējās informācijas portālu.

7. Sabiedrības informēšana

- ViA regulāri publicē aktuālu, neitrālu un objektīvu informāciju par piedāvātajām programmām un iegūstamajiem grādiem/ kvalifikācijām augstskolas mājas lapā un sociālajos tīklos, kā arī drukātos informatīvos bukletos.
- ViA docētāji un darbinieki aktīvi līdzdarbojas arī sabiedriskās domas veidošanā reģionā un Latvijā, piedaloties konferencēs, semināros, publiskās lekcijās, darbojoties NVO, publicējot zinātniskās publikācijas.

2 .attēls. Iekšējās kvalitātes nodrošināšana studiju proces

9.2. Iekšējās kvalitātes sistēmas atbilstība prasībām

ViA studiju procesa iekšējās kvalitātes nodrošināšanas vadlīnijas izstrādātas, ievērojot ENQA ziņojumu „Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā”, 2005. Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana ir pakļauta noteiktām iekšēji iestrādātām procedūrām un atbildībām, kas cieši saistītas ar normatīvajām prasībām (skatīt 8.tabulu).

8.tabula. Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana un kontrole

Nr.	Kontrolējamais process	Procedūra vai veicamais pasākums	Laiks, regularitāte	Atbildīgais	Saistītie dokumenti
1.	Studiju programmu ierosināšana un	Pētījums par studiju programmas nepieciešamību, par programmas iekļaušanos	Aktualizē periodiski pēc	Akadēmiskās un zinātnes padome,	Augstskolu likums, MK noteikumi nr.141

	virzīšana izstrādei	ViA, reģiona un valsts izglītības un tautsaimniecības attīstības politikā ViA Senāts apstiprina vai noraida Fakultātes domes iesniegumu studiju programmas izstrādes uzsākšanu Izveido darba grupu programmas izstrādei	nepiecieša mības	Akadēmiskais prorektors, Mārketinga padome Fakultātes dome Akadēmiskās un zinātnes padome, Fakultāte	„Noteikumi par 1.līmeņa profesionālās izglītības valsts standartu” 20.03.2001.; MK not. Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” 26.08.2014.; ViA fakultātes paraugnolikums; ViA Akadēmiskās un zinātnes padomes nolikums
2.	Studiju programmu projektu izstrāde	Darba grupa izstrādā programmas projektu un iesniedz izvērtēšanai Fakultātes domei		Darba grupas vadītājs	ViA Studiju nolikums
3.	Studiju programmu un programmas direktora apstiprināšana	Studiju programmu padome iesniedz studiju programmu Senātam apstiprināšanai un virzībai licencēšanai, kā arī ierosina apstiprināt jaunās studiju programmas direktoru		Darba grupas vadītājs, akadēmiskās struktūrvienības vadītājs	MK not. Nr. 408, „Studiju programmu licencēšanas noteikumi” 14.07.2015.
4.	Studiju kursu apraksti un studiju satura pārskatāmība	Studiju programmas direktors kopā ar fakultātes docētājiem kopsapulcē izvērtē studiju kursu aprakstus. Izvērtētos studiju kursu aprakstus iesniedz Fakultātes domei apstiprināšanai. Fakultātes dome var izteikt priekšlikumus uzlabošanai un uzdot programmas direktoram virzīt atkārtotai apstiprināšanai fakultātes domē. Studiju programmas kursu aprakstu audits – aktualizēšana un pilnveidošana tiek veikta katru gadu.	1 reizi gadā	Studiju programmas direktors	Augstskolu likums ViA Studiju nolikums
5.	Studiju programmas īstenošanas kvalitātes novērtēšana	Fakultātes dome un Senāts apstiprina ikgadējo studiju programmas pašnovērtējuma ziņojumu, kas ietver: - SVID analīzi, - studentu skaita izmaiņu analīzi, - studentu sniegumu analīzi - docētāju sasniegumu analīzi.	Katru gadu – septembris/ oktobris 1 reizi gadā	Studiju programmas direktors Studiju programmas direktors Fakultāte	ViA Studiju nolikums, ViA prakšu organizēšanas nolikums

		Prakšu kontrole un nozares uzņēmumu prakšu vadītāju atsauksmes Studējošo aptaujas Absolventu aptaujas Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā esošie nozares speciālisti sniedz atzinumus, ieteikumus par bakalauru un maģistru darbu kvalitāti Starptautiskās sadarbības novērtēšana Padomnieku konventa ieteikumi Ārējā novērtēšana – akreditācija	Pēc katra studiju priekšmeta kursa līdz katra gada 15.septembrim Vismaz 1 reizi gadā 1 reizi gadā 1 reizi gadā 1 reizi 6 gados vai 1 reizi 2 gados	Studiju administrēšanas grupa Studiju programmu direktori Starptautiskās sadarbības grupa Dekāns Studiju programmas direktors	<i>ViA Studiju nolikums, ViA Studiju programmu nolikums*</i> <i>ViA Studiju nolikums, ViA Studiju programmu nolikums*</i> <i>ViA Studiju nolikums</i> <i>ViA Padomnieku konventa nolikums</i> <i>MK not. Nr.407 „Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi”, 14.07.2015.</i>
6.	Studentu sekmju / sasniegumu uzraudzība un analīze	Studiju kursu vērtējuma kritēriji noteikti kursu aprakstos; Gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu vērtējuma kritēriji noteikti Metodiskajos noteikumos par gada projektu un valsts pārbaudījumu izstrādi un aizstāvēšanu Fakultātes docētāju kopsapulcē analizē studentu sekmes un sniegumu Elektroniska studiju vērtējumu ievadīšana VAIS ir noteikta docētāju pienākumos	Periodiski katru gadu	Fakultātes dome vai atbildīgā struktūrvienība	<i>ViA Studiju nolikums</i> <i>Metodiskie norādījumi par gada projektu un valsts pārbaudījumu izstrādi un aizstāvēšanu</i> <i>Docētāju darba pienākumi</i> <i>ViA Studējošo akadēmiskās ētikas nolikums</i> <i>Apelācijas nolikums</i>

9.3. Studiju turpināšanas garantijas

Tā kā VRSTAO ir divas bakalaura un divas maģistra studiju programmas, ir iespēja turpināt studijas arī studiju virziena ietvaros. Ir noslēgtas vienošanās par studiju turpināšanas iespējām profesionālajām bakalaura programmām „Tūrisma organizācija un vadība” un „Tūristu gids - ceļojumu pasākumu organizators” ar biznesa augstskolu „Turība” un Liepājas Universitāti, profesionālajai maģistra programmai „Tūrisma stratēģiskā vadība” – ar biznesa augstskolu „Turība” un Ventspils Augstskolu, maģistru programmai „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” – ar Klaipēdas Universitāti.

10. STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMI

10.A. *“TŪRISTU GIDS – CEĻOJUMU UN PASĀKUMU ORGANIZATORS” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums*

11.A. *Studiju programmas mērķi un kvalifikācija*

Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators – profesionālais bakalaura grāds sociālajās zinātnēs, iegūstamā kvalifikācija – Tūristu gids.

Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņēs 2014.–2020.gadam teikts: „Tūrisma attīstības politikas **mērķis** ir ilgtspējīga Latvijas tūrisma attīstība, veicinot tūrisma produktu konkurētspējas palielināšanos ārvalstu tirgos”⁸, ar to sasaucas studiju programmas „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” galvenie trīs mērķi:

- atbilstošajos dažādo nozaru zinātņu teorētiskajos pamatos balstītu, tūristu gidu profesijas standartiem atbilstošu praktiski piemērojamu, kvalitatīvu un jaunākās tendences ietverošu profesionālo studiju nodrošināšana;
- tādu vispusīgi teorētiski izglītotu, profesionāli kompetentu, tūrisma un atpūtas tirgū pieprasītu un atbildīgu speciālistu – tūristu gidu, pasākumu vadītāju sagatavošana, kuri spētu uzņemties un pildīt šīs profesijas standartā noteiktos pienākumus pēc augstākajiem kvalitātes standartiem;
- uz personības izaugsmi ar jaunām zināšanām un prasmēm balstīta bakalaura studiju programma ar lietišķu ievirzi tūrisma un atpūtas jomas radošajā sfērā, kas sniedz konkurētspēju darba tirgū gan tiešajā specialitātē, gan pasākumu vadīšanas un organizēšanas jomā, kā arī tūrisma nozarē un darba tirgū plašāk, atbilstoši saviem talantiem iegūtajām zināšanām, prasmēm un nostiprinātajai pieredzei studiju prakšu laikā.

Mērķu sasniegšanai izvirzītie uzdevumi:

1. Sniegt studējošiem pamata zināšanas un padziļinātu izpratni par tūrismu un viesmīlību kā tautsaimniecības nozari un saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, uzsvaru liekot uz tūristu gida, ceļojumu organizatora un pasākumu organizatora un vadītāja darbību kopējā tūrisma sistēmā. Profesijas saskarsmi ar cilvēkiem, kā arī tam nepieciešamajām zināšanām sociālajās un dabas zinātnēs. Attīstīt sadarbību ar tūrisma nozares attīstībā un tūrisma izglītībā iesaistītajām pusēm Latvijā un starptautiskā mērogā studiju procesa kvalitātes kāpināšanai.
2. Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu ieguvu un pētniecības iemaņu attīstīšanu, pastiprināt dažādu svešvalodu pielietošanas spēju, sadarbību komandā, prasmi lietot ikdienai nepieciešamās datorprogrammas un multimediju, spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību, liels akcents ir uz saskarsmes prasmju pilnveidi, publiskās uzstāšanās iemaņu attīstīšanu un spēju argumentēt.
3. Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītibai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošo pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, erudītu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar stingru pašapziņu.

12.A. *Paredzētie studiju rezultāti*

Programmas mērķi tiks sasniegti, ja studējošais, sekmīgi pabeidzot studijas programmu „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” programmā, pratīs:

- demonstrēt atpūtas, tūrisma un viesmīlības jomai, sociālo zinātņu nozarei, tūristu gida, ceļojumu organizatora vai pasākuma vadītāja darbībai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, tajā skaitā demonstrēt svarīgāko apgūto jēdzienu un likumsakarību izpratni, prast meklēt lietu kopsakarības;
- izmantojot apgūtos tūrisma un sociālo zinātņu teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu vai pētniecisku darbību;
- patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas tūristu gida vai saistītās profesijās, izprotot profesionālo ētiku, izvērtējot savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību, rīkoties ilgtspējīgi;

⁸https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

- formulēt problēmas un risinājumus tūristu gida darbā, spēt interpretēt informāciju atbilstoši visdažādāko auditoriju pieredzei, izskaidrot un argumentēti diskutēt par apgūtajām zināšanām gan ar speciālistiem, gan nespeciālistiem – gan latviešu valodā, gan apgūtajās svešvalodās, prast izskaidrot dažādu procesu savstarpējās kopsakarības un ceļoņu likumsakarības ceļojumu informatīvā satura kontekstā, izvēlēties objektīvus informācijas pirmavotus, aizstāvēt ilgtspējīga tūrisma idejas, veidot videi draudzīgus pasākumus;
- patstāvīgi strukturēt savu turpmāku mācīšanos, virzīt savu un savu padoto tālāko izglītību un profesionālo pilnveidi, izkopt iemaņas patstāvīgai un radošai jaunu teorētisko zināšanu un jaunu profesionālās darbības prasmju apgūšanai;
- demonstrēt strukturētu pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemt lēmumus un rast risinājumus mainīgos tūrisma tirgus apstākļos, sastādīt tūrisma maršrutus, vadīt ekskursijas un ceļojumus, spēt objektīvi izvērtēt un salīdzināt dažādu ceļojuma maršrutu realizācijas iespējas, sniegtos tūrisma pakalpojumus, to kvalitāti, identificēt tūristu vajadzības un motivāciju dažādās situācijās, attīstīt labas saskarsmes spējas un brīvu komunikāciju; organizēt, uzņemties iniciatīvu, brīvi improvizēt.

Ārpus konkrētām kompetencēm, prasmēm un zināšanām programmas praktiskais mērķis tiktu sasniegts, ja:

1. studējošie pēc sekmīgām studijām iegūs darba vietu tūrisma un atpūtas vai citās nozarēs, kas atbildīs viņu profesionālajām kompetencēm, sniegs personības izaugsmes iespējas un radīs patīku darīt uzticētos pienākumus ar iespēju nopelnīt sev un esošajai vai topošajai ģimenei;
2. studējošais ir konkurētspējīgs ne tikai darba tirgū, bet arī augstākās izglītības turpmākajā karjerā un var sekmīgi turpināt studijas magistratūras līmenī vai citā sevi interesējošā studiju jomā.

Absolvējot TG studiju programmu tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds sociālajās zinātnēs un tūristu gida kvalifikācija (norādīta augstākā līmeņa iegūstamā kvalifikācija, taču programmas saturs ir veidots, lai vienlaicīgi tiktu apgūtas citas saistītas kvalifikācijas: kultūras pasākumu vadītājs, tūristu grupas vadītājs u.c.) (LR profesiju klasifikatora kods Nr.2431 11).

13.A. Uzņemšanas noteikumi

Uzņemšana programmā nenotiek.

14.A. Studiju programmas plāns

TG studiju programma ir skaidri strukturēta, studiju kursi ir savstarpēji saistīti, saturiski atbilstot ES CEN noteiktajam standartam par tūristu gidu apmācību, papildinot ar nozares pieprasījumu un aktuālo tirgus situāciju publisko pasākumu organizēšanas un vadīšanas jomā. Programmas realizācijas pamatā ir skaidra un konsekventa tematiskā secība, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 9. tabulu).

9.tabula. Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” studiju plāns

Studiju kurss	Programmas daļa	Kredīt-punkti	semestris							
			1	2	3	4	5	6	7	8
Pasaules kultūras vēsture	A	4	4							
Publiskā runa un improvizācija	A	2	2							
Angļu valoda tūrisma nozarē	A	8	2	2	2	2				
Tūrisma pamati	A	4	4							
Ievads filozofijā	A	2	2							
Baltijas kultūras vēsture	A	4	4							
Otrā svešvaloda (franču/vācu/krievu/ķīniešu)	A	8	2	2	2	2				

Eiropas vēsture	A	4		4						
Baltijas jūras reģiona tūrisma ģeogrāfija	A	4		4						
Mācību prakse-ekskursija I	A	2		2						
Sociālā psiholoģija	A	4		4						
Tūristu grupu organizēšana un vadība	A	2		2						
Gidu darba metodika	A	4			4					
Civilā aizsardzība	A	2			2					
Pasākumu plānošana un organizēšana	A	4			4					
Pētījumu metodoloģija	A	2			2					
Pasākumu scenārijs un režija	A	2			2					
Gada projekts I (tūrisma maršruts vai pasākuma plāns ar scenāriju)	A	2			2					
Starpkultūru komunikācija tūrismā	A	2				2				
Lietiskā ētika un komunikācija	A	2				2				
Prakse viesmīlībā	A	2				2				
Integrētā apvidus prakse	A	4				4				
Pasākumu vadīšana	A	2				2				
Multimediju komunikācija	A	4				4				
Prakse uzņēmumā I	A	6					6			
Komunikācijas treniņš	A	4						4		
Tūrisma produkts	A	4						4		
Gada projekts II	A	4						4		
Muzeju darbības pamatprincipi	A	2						2		
Tūrisms un vides aizsardzība	A	4						4		
Latviešu tradicionālā kultūra	A	2						2		
Tūrisma tirgvedība	A	4					4			
Uzņēmējdarbības pamati	A	4							4	
Prakse uzņēmumā II	A	6							6	
Mācību prakse-ekskursija II	A	2							2	
Tautsaimniecība ES kontekstā	A	4							4	
Informācijas tehnoloģijas tūrismā	A	2								2

Informācijas avoti un interpretācija	A	2								2
Prakse uzņēmumā III	A	4								4
Bakalaura darbs	A	12								12
B daļa(ierobežotas izvēles kursi nozares specializācijā)	B	8					4		4	
C daļa	C	6					6			
		160	20	20	20	20	20	20	20	20
										160

15.A. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studiju metodes ietver:

- klātienēs nodarbības un tiešās kontaktstundas ar docētājiem;
- patstāvīgo darbu ārpus klātienēs nodarbībām.

Klātienēs nodarbību galvenās metodes: lekcijas; praktiskās nodarbības, kas var būt dažāda formāta grupu un individuālie darbi – situāciju analīze, teorētisko modeļu praktiska adaptācija, diskusijas, patstāvīgo darbu prezentācijas, pārbaudes darbi, komandas veidošanas aktivitātes, reālo situāciju simulācijas u.c.; pieredzes apmaiņas vizītes uzņēmumos un organizācijās, kas var ietvert lauka darbu u.c. Apmācībā daudz tiek izmantota uz problēmām bāzēta apmācība.

Praktisko nodarbību apjoms klātienēs nodarbībās nav mazāks par 50%. Studiju programma „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” tiek organizēta tikai pilna laika studijās. Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studijās kopumā tiek uzsvērts individuālo iniciatīvu kopums, veicinot tematisku pasākumu, objektu apmeklēšanu, savas pieredzes krāšanu, ceļojot visdažādākajos veidos un dažādos mērogos, kas veiksmīgi arī tiek integrēti studiju procesā. Daļēji studiju formāts tiek sasaistīts ar dzīves stilu, padarot šo studiju posmu gan vienlaicīgi aizraujošu, gan arī no studiju viedokļa pilnīgāku.

Paralēli tiešajiem mājas darbiem liela loma ir studiju kursa un papildu literatūras apguvei. Studiju darbu organizācija paredz vispusīgu studējošo zināšanu un prasmju attīstību saskaņā ar studiju programmas sagaidāmajiem rezultātiem sagatavošanā studenti attīsta dažādas prasmes, kuras vairāk uzskaitītas pie programmas mērķiem un uzdevumiem.

Neviens no studiju kursiem netiek realizēts tālmācības formā, 90% studiju kursu tiek izmantota e-mācību platforma. Lekciju materiāli, zinātniskie raksti un cita veida mācību materiāli tiek ievietoti ViA e - mācību vidē <http://moodle.va.lv>, kura ir pieejama studentiem, izmantojot lietotājvārdu un paroli. Docētāji regulāri lieto e-mācību vidi – tajā ne tikai tiek ievietota informācija un resursi, bet tiek organizēts arī pats darbs – lekciju plānojums, vērtējums, e-vidē notiek komunikācija starp docētāju un studentu, darbu iesniegšana, tiek organizēti pārbaudes darbi u.c. Retāk norisinās arī diskusiju forumi. Lekcijās tiek izmantots multimediju projektoris un internets (lielākā daļa docētāju lekcijas gatavo, izmantojot PowerPoint prezentāciju formātu), ir iespēja izmantot TV un video, īpaši akcentējama arī mikrofona pieejamība un iesaiste studiju procesā. Ja to prasa studiju kursa vai nodarbības specifika, tad atsevišķas nodarbības tiek vadītas datora auditorijā un bibliotēkā, kur tiek abonētas studiju procesam nepieciešamās datu bāzes. Aizvien lielāka loma studiju procesā iegūst augstvērtīgu interneta resursu izmantošana un docētāji savā darbā sabalansē interneta un cita veida resursu izmantošanu. Docētāju izmantotās mācību metodes bagātina vieslektoru vizītes un dalība vieslektoru vadītajās nodarbībās, lai paplašinātu zināšanas par studiju metodēm un resursiem. Pēdējā gadā tieši uz programmu orientēto vieslektoru skaits gan varēja būt lielāks.

Nozīmīga daļa no metodēm ietver āra pedagogiju – iespēju teorētiskās zināšanas gan pārbaudīt, gan arī bagātināt saistībā ar konkrētu situāciju analīzi, objektu apmeklējumiem (Turaidas

muzejrezervāts, Cēsu pils komplekss, Valmieras muzejs, galerija Laipa, pilsētu ekskursijas, aktīvie pārgājieni, dabas ekskursija, vides interpretācija u.c.).

Svarīga ir teorijas sasaiste ar praksi, ko studenti veic gan mācību ekskursiju, pasākumu organizēšanas laikā, gan integrētās apvidus prakses laikā 10 dienas pavadot konkrētā pašvaldībā, kā arī nostiprinot zināšanas praksē uzņēmumā. Mācību prakse ekskursija II notiek angļu valodā kopā ar apmaiņas studentiem no ārvalstīm. Prakse Viesmīlības servisā tiek realizēta, sadarbojoties un izmantojot Valmieras tehnikuma prakšu bāzi.

Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” vērtēšanas sistēma balstīta uz LR Augstskolu likumu, kā arī ViA Studiju nolikumu, pamatojoties uz studiju mērķiem un studiju beigās plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas studiju darba rezultāti tiek kontrolēti un vērtēti semestra laikā, pārbaudījumos pēc studiju kursa pilnīgas apguves. Ikvienu pārbaudījuma mērķis ir konstatēt, kādā līmenī students ir apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis prasmes un iemaņas pielietot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā nepieciešamo uzdevumu veikšanai. Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji ir viena no būtiskām kursa apraksta daļām. Lai nodrošinātu vērtēšanas objektivitāti, katrā kursā ir izstrādāti skaidri vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažādu formu un veidu pārbaudījumus. Visosursos tiek lietota kumulatīvā vērtēšanas sistēma.

Mācību prakse ekskursija vai pasākumu organizēšana un integrētā apvidus prakse tiek vērtētās ar atzīmi. Prakse uzņēmumā un prakse viesmīlības servisā tiek vērtēta kā ieskaitīta vai neieskaitīta. Prakses vērtējumā tiek ņemts vērā prakses vadītāja vērtējums, vērtējums par prakses laikā veiktajiem darbiem un publiska uzstāšanās par prakses laikā gūtajiem novērojumiem un veiktajiem uzdevumiem.

Gada projekts tiek publiski aizstāvēts Gada projektu komisijā, un gada projektu vērtē darba vadītājs, recenzents un komisija. Bakalaura darbu aizstāvēšana notiek Valsts pārbaudījumu komisijā, un

17.A. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Iepriekšējā akadēmiskā gadā tika izveidots rekomendāciju ieviešanas grafiks. Šajā akadēmiskajā gadā tika izstrādāts rekomendāciju ieviešanu plāns. (skatīt tabulu Nr.10)

10.tabula Rekomendāciju izvērtēšanas un ieviešanas pārskats profesionālai bakalaura programmai “Tūristu gids –ceļojumu pasākumu organizators”

Nr. p.k.	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai : Tūristu gids –ceļojumu pasākumu organizators	Augstskolas/ koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
1.	Izveidot Programmas padomi (vai vienu kopīgu Studiju virziena padomi), kuras sastāvā ir mācībspēki un ikgadēji katrā studiju programmā uzņemts students;	Izveidot Studija virziena konsultatīvo padomi	Studenti tiek iesaistīti vairāk studiju kursu novērtēšanas rezultātu izvērtēšanā un programmas attīstībā	2017./2018. akadēmiskais gads	Izveidota studiju virziena konsultatīvā padome.	Virziena direktors
2.	Ieviest obligāto kvalifikācijas celšanas programmu pedagoģijā un novērtēšanu visiem jaunpieņemtajiem pasniedzējiem	Izveidota kopēja augstskolas kvalifikācijas celšanas programma esošiem un jauniem docētājiem	Uzlabojies docēšanas kvalitāte	2018./ 2019. akadēmiskais gads	Notikušas vairākas docētāju apmācības. ViA gatavo projekta pieteikumu 8.2.2. Stiprināt augstākās	Akadēmiskais un zinātņu prorektors, Studiju informāciju sistēmas vadītāja –studiju kvalitātes vadītāja

					izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās.	
3.	Programmas vadībai pārskatīt neatbilstību starp programmas komponentēm "Tūristu gids" un "Pasākumu organizators"	Eksperti balstījās uz absolventu un 4. kursa studentu intervijām, izmaiņas programmā tika izdarītas divus gadus atpakaļ, ieviešot vairākus kursus un akcentējot pasākumu organizatoru komponenti.				
4.	Pārskatīt dažu studiju kursu studiju rezultātus un novērtēšanas kritērijus, jo pašlaik dažviet teorētiski pastāv subjektīvas novērtēšanas risks	Virziena padomes sēdē tika pārskatīti vēlreiz studiju rezultāti un novērtēšanas kritēriji programmas kursos. Docētājiem norādīts skaidrāk norādīt vērtēšanas kritērijus.	Studiju rezultāti un novērtēšanas kritēriji ir saprotamāki studējošiem	2017./2018. akadēmiskais gads	Pārskatīti daži kursa apraksti un aktualizēts jautājums visos virziena studiju programmas kursos pievēršot uzmanību šīm lietām.	Virziena vadītājs, Docētāji
5.	Programmas vadībai pārskatīt studiju kursu "Filozofija", jo studējošie apšaubā šī kursa nepieciešamību	Saistībā ar studiju programmu konsolidācijas plānu nākošā akadēmiskā gadā programmā studenti netiks uzņemti. Līdz ar to ka attiecīgais kurss bija 1. gada 1. semestrī diskusija par to vairs nav aktuāla.				
6.	Studējošo noslodze ir pieņemama, taču studējošie un absolventi atzina, ka noslodze varētu būt arī lielāka, atzīstot arī to, ka semestros nebija vienmērīgas noslodzes, tādēļ programmas vadībai jārod šīs problēmas optimālais risinājums. Balstoties uz intervijām ar studējošajiem un studiju plāna analīzi, noslodzi nevar atzīt par pilnībā atbilstošu 40 akadēmiskajām stundām par vienu kredītpunktu. Studējošajiem nepieciešams vairāk patstāvīgā darba, kas ir studiju kursu daļa.	Ekspertu ieteikumi balstījās uz absolventu un 4. kursa studentu pieredzi. Regulāri divus gadus tiekoties ar studentu grupām nekādas sūdzības nav novērotas, ir pat gadījumu, ka studenti sūdzas, ka viņiem ir par daudz patstāvīga darba.				

7.	Vadībai jāpārskata studiju kursu pārklāšanās, uz ko norādīja studējošie. Nepieciešams pilnveidot studējošo prasmes informātikā (it īpaši darbā ar programmām, kas līdzīgas "Excel"), uz ko norādīja darba devēji	Ekspertu ziņojumā nekur, neparādās informācija tieši, kuri kursi pārklājas. Tiekoties ar studentu grupām problēma netika atrasta. Attiecībā uz izmaiņām programmā saistībā ar studiju programmu konsolidācijas plānu nākošā akadēmiskā gadā programmā studenti netiks uzņemti un tas nebūs vairs aktuāli.				
----	--	---	--	--	--	--

10.B "TŪRISMA ORGANIZĀCIJA UN VADĪBA" profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums

11.B. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

"Tūrisma organizācija un vadība" – profesionālais grāds tūrisma vadībā, iegūstamā kvalifikācija Tūrisma un atpūtas organizācijas vadītājs.

Profesionālās bakalaura programmas "Tūrisma organizācija un vadība" galvenais īstenošanas mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus tūrisma un viesmīlības nozarei, lai veicinātu ilgtspējīgu nozares un teritoriju attīstību.

Studiju programmas "Tūrisma organizācija un vadība" uzdevumi ir:

1. Sniegt studējošiem pamata zināšanas un padziļinātu izpratni par tūrismu un viesmīlību kā tautsaimniecības nozari un saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, uzsvaru liekot uz tūrisma komersantu un tūristu mītnu vadītāja darbību kopējā tūrisma sistēmā un saskarsmi ar cilvēkiem, kā arī tam nepieciešamajām zināšanām sociālajās un dabas zinātnēs. Attīstīt sadarbību ar tūrisma nozares attīstībā un tūrisma izglītībā iesaistītajām pusēm Latvijā un starptautiskā mērogā studiju procesa kvalitātes kāpināšanai.
2. Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu ieguvu un pētniecības iemaņu attīstīšanu, pastiprināt dažādu svešvalodu pielietošanas spēju, sadarbību komandā, prasmi lietot ikdienai nepieciešamās datorprogrammas un multimedijus, spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību, liels akcents ir uz saskarsmes prasmju pilnveidi, publiskās uzstāšanās iemaņu attīstīšanu un spēju argumentēt.
3. Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītībai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošo pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, erudītu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar spējām veidot savu uzņēmumu.
4. Veicināt VRSTAO akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu, personāla papildināšanu ar pieredzējušiem savas nozares praktiķiem, mācībspēku piesaisti no citām ViA struktūrvienībām un citām augstskolām Latvijā un ārvalstīs; uzturēt ViA materiāli tehnisko bāzi un veicināt tās papildināšanu un uzlabošanu kvalitatīvu studiju iespēju nodrošināšanai, ieviest praksē ViA stratēģijā uzsvērtās vērtības, īpaši šajā programmā izceļot individuālu pieeju un biežo diskusiju un komunikāciju veicinošo vidi studējošajiem.

12.B. Paredzētie studiju rezultāti

Programmas mērķi tiks sasniegti, ja studējošais, sekmīgi pabeidzot studijas programmu “Tūrisma organizācija un vadība”:

1. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemot lēmumus un risināt problēmas tūrisma un viesmīlības nozarē un tūrisma un viesmīlības organizāciju vadībā.
2. Izprot un ievēro profesionālo ētiku. Spēj izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi tuvākā un tālākā nākotnē uz organizāciju, sabiedrību, dabas vidi, kultūras mantojumu. Spēj piedalīties tūrisma jomas attīstībā, demonstrējot globālu redzējumu, lēmumu, rīcību un procesu savstarpējo saīšu un savstarpējo atkarību apzināšanos.
3. Spēj parādīt tūrisma un viesmīlības nozarei un organizāciju vadīšanai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa zināšanu atbilst tūrisma nozares un organizāciju vadības augstāko sasniegumu līmenim.
4. Spēj parādīt tūrisma un organizāciju vadības jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni.
5. Spēj, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu un pētniecisku darbību, formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus tūrisma un viesmīlības nozarē un organizāciju vadībā, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem.
6. Spēj patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos un attīstību, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un personisko un profesionālo pilnveidi, parādīt zinātnisku pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemot ilgtspējīgus un sociāli atbildīgus lēmumus un rast radošus risinājumus.

Absolvējot studiju programmu “Tūrisma organizācija un vadība”, tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds tūrisma vadībā un tūrisma un atpūtas organizācijas vadītāja kvalifikācija (LR profesiju klasifikatora kods Nr.1431 08). Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un attīstīšanu, akcentējot integrētas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu.

13.B. Uzņemšanas noteikumi

Uzņemšanas kritērijus ViA studiju programmās apstiprina ViA Senāts, kas saskaņā ar LR Augstskolu likumu līdz 1.novembrim apstiprina dokumentu Uzņemšanas noteikumi ViA pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās. Piesakoties studijām pamatstudiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, vidējo izglītību apliecinošs dokuments, uzņemšanas noteikumos noteiktie centralizēto eksāmenu sertifikāti, dokumenti, kas ļauj iestāties ārpus konkursa, ja konkrēts kritērijs noteikts noteikumos (skatīt 11.tabulu).

11.tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” uzņemšanas prasības

Tūrisma organizācija un vadība, PL	Latviešu	Vidējā izglītība	Svešvaloda** [^] Latviešu valoda**	<u>Obligātā prasība:</u> CE rezultāti - 60%; vidējā atzīme šādos mācību priekšmetos: latviešu valoda un svešvaloda (tā, kas CE) - 10%; atzīme matemātikā – 25%; <u>Papildpunkti:</u> Latvijas skolēnu zinātniskā konference, (pēdējo 2 gadu laikā) 1.-3.pakāpe - 5%. Minimālais konkursa rezultāts – 30 punkti	1.-3.vietu ieguvējus Latvijas Republikas un starptautiskajās olimpiādēs (pēdējo 2 gadu laikā); Junior Achievement Latvia - konkursa "Labākais ekonomika" Vidzemes Augstskolas laureātu; 1.-3.vietas ieguvējus E.Birnieka Jauno Ģeogrāfu skolas kopvērtējumā (pēdējo 2 gadu laikā); 1.vietas ieguvēju Vidzemes Jauno Ģeogrāfu skolas kopvērtējumā (pēdējo 2 gadu laikā).
---	----------	------------------	--	---	--

Piesakoties studijām augstākā līmeņa studiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, augstāko izglītību apliecinošs dokuments, kā arī programmas prasībās noteiktie dokumenti.

Ārvalstu reflektantiem papildus jāiesniedz angļu valodas zināšanu apliecinājošs sertifikāts starptautiski atzītos eksāmenos *TOEFL* (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), *IELTS* (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanas apliecinājoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītībā ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams. Papildus jāiesniedz Latvijas Akadēmiskās informācijas centra izziņa par ārvalstīs iegūtās izglītības atbilstību uzņemšanas noteikumu prasībām.

Pieteikties studiju uzsākšanai 1.kursā ViA var elektroniski pamatstudijās, Vienotās uzņemšanas pamatstudiju programmu informācijas sistēmā (*VUPP IS*), izmantojot e-pakalpojumu portālā www.latvija.lv. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.932 uzsākt studijas ViA ir iespēja arī vēlākajos studiju posmos, ievērojot noteikumu prasības par obligāti nepieciešamo kredītpunktu apjomu, kas pielīdzināms ViA studiju programmu saturam. Savukārt, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.36, ikvienai personai ir tiesības vērsties ViA ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā.

14.B. Studiju programmas plāns

TOV studiju programma ir precīzi strukturēta, studiju kursi ir savstarpēji saistīti un papildinoši, integrējot visaptverošu tūrisma izglītību ar pieprasījumu un aktuālo tirgus situāciju. Programmas īstenošana norisinās tematiskā secībā, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 12. tabulu), ik gadu teorētiskās zināšanas nostiprinot gan praksē, gan jau esošo kursu ietvaros integrētajos problēmu risinājumu uzdevumos.

12. tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” plāns

Studiju kurss	Programmas daļas	Kredītpunkti	1.sem.	2.sem.	3.sem.	4.sem.	5.sem.	6.sem.	7.sem.	8.sem.
Ievads uzņēmējdarbībā	A	4	4							
Ievads studijās	A	2	2							
Tūristu grupu organizēšana un vadīšana	A	2		2						
Publiskā runa	A	2		2						
Tūrisma ģeogrāfija	A	4	4							
Tūrisma pamati	A	4	4							
Ceļotāju psiholoģija un motivācija	A	2		2						
Pirmā svešvaloda	A	4	2	2						
Otrā svešvaloda	A	8	2	2	2	2				
Aktīvā tūrisma vadība	A	4		4						
Prakse viesmīlības servisā	A	2				2				
Civilā aizsardzība	A	2								2
Kultūras vēsture un tūrisms	A	4		4						
Viesmīlība	A	4			4					
Starpkultūru komunikācijā tūrismā	A	2				2				
Pētījumu metodoloģija Tūrisma un atpūtas nozarē	A	4			4					
Tūrisms un vides aizsardzība	A	2		2						
Tūrisma tirdzniecība	A	4					4			

Tūrisma produkts	A	4				4				
Latvijas dabas tūrisma ģeogrāfija	A	2				2				
Latvijas kultūras vēsture un tūrisms	A	2				2				
Uzņēmējdarbības tiesības	A	2					2			
Radošums un proaktivitāte	A	2						2		
Tautsaimniecība ES kontekstā	A	4				4				
Pārdošanas prasmes	A	2						2		
Cilvēkresursu vadība	A	4			4					
Pasākumu plānošana un organizēšana	A	4			4					
Problēmu risinājumu projekts	A	2			2					
Gada projekts I	A	2				2				
Prakse uzņēmumā I	A	6					8			
B daļas izvēles kursi	B	16	2				14			
C daļas izvēle	C	6								6
Uzņēmuma stratēģija	A	4						4		
Finanšu vadības pamati	A	4						4		
Integrētā apvidus prakse	A	4				3				
Gada projekts II	A	4						4		
Prakse uzņēmumā II	A	8							8	
Mācību prakse-ekskursija	A	2						1		
Tūrisma projektu vadība	A	4						4		
Bakalaura darbs	A	12								12
		160	20	20	20	23	28	21	8	20
										160

15.B. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma “Tūrisma organizācija un vadība” tiek realizēta pilna laika studiju formā. Programmas studiju plānā norādīto kursu apguve studentiem notiek lekcijās, semināros, diskusijās, grupu darbos, lietišķajās spēlēs, uz problēmām bāzētās praktiskajās nodarbībās. Liels uzsvars studiju procesā tiek likts uz studentu patstāvīgo un pētniecisko darbu: literatūras studijām, referātu, kursa darbu, gada projektu izstrādi. Grupu nodarbībās studenti attīsta sadarbības prasmes, spēju diskutēt – uzklaut un izprast citu viedokli un argumentēti aizstāvēt savu viedokli, māku prezentēt ziņojumu, pilnveidot runas kultūru. Apmācībā daudz tiek izmantota uz problēmām bāzēta apmācība.

Lekciju un semināru vai grupu nodarbību attiecība pilna laika studentiem lielākajā daļā kursu ir 50/50%. Studiju procesa nodrošināšanai un nodarbībās regulāri un aktīvi tiek izmantoti mūsdienīgi informācijas tehnoloģiju risinājumi – interaktīvais nodarbību saraksts, e-pasts, *Google* dokumenti, augstskolas e vide – moodle.lv. Lekcijās docētāji izmanto uzskates materiālus prezentāciju veidā, audio un video failus. Grupu darbu tapšanas gaitā diskusijas notiek ne vien klātienē, bet arī e–vidē, izmantojot Moodle ,Webex un SKYPE. Docētāji sniedz konsultācijas gan klātienē saskaņā ar konsultāciju grafiku ik nedēļu, gan izmantojot SKYPE vai Webex , kas ļauj uzturēt aktīvu komunikāciju arī ar studentiem,

kuri atrodas apmaiņas studijās ārzemēs. Studentiem, kuri studē ārzemēs un nevar ierasties uz gada projekta aizstāvēšanu klātienē, ir iespēja to aizstāvēt, izmantojot *SKYPE* vai *Webex* iespējas.

Vairāku kursu ietvaros tiek izstrādāts kursa projekts (grupas izstrādāts uz reālu problēmu bāzēts pētījums) un rīkotas ārpus auditoriju nodarbības – pieredzes apmaiņa atpūtas, tūrisma un viesmīlības nozares organizācijās, praktisko piemēru aplūkošana dabā u.c. Studiju nodarbību grafiku izstrādā virziena studiju speciāliste, sadarbojoties ar kursu docētājiem, virziena direktoru, bet auditoriju plānojums tiek saskaņots ar ViA Administratīvo departamentu.

Svarīga ir teorijas sasaiste ar praksi, ko studenti veic gan āra dzīves praksē mācību ekskursiju laikā, gan integrētās apvidus prakses laikā, kad studenti 10 dienas pavada kādā no Vidzemes pašvaldībām un tajā esošajos tūrisma uzņēmumos, kā arī, nostiprinot zināšanas praksē uzņēmumā. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” prakses atbilstoši nozares specifikai tiek plānotas aktīvās tūrisma sezonas laikā vasarā. Lai studenti sekmīgi varētu iekļauties praksē uzņēmumos, prakse Viesmīlības servisā tiek plānota pavasarī, pirms students dodas praksē uzņēmumā. Prakse Viesmīlības servisā tiek realizēta, sadarbojoties ar Valmieras tehnikumu, izmantojot tehnikuma aprīkojumu.

Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” vērtēšanas sistēma balstīta uz LR Augstskolu likumu, kā arī ViA Studiju nolikumu, pamatojoties uz studiju mērķiem un studiju beigās plānotajiem sasniegšanajiem rezultātiem.

Studiju programmas studiju darba rezultāti tiek kontrolēti un vērtēti semestra laikā, pārbaudījumos pēc studiju kursa pilnīgas apguves. Ikvienu pārbaudījuma mērķis ir konstatēt, kādā līmenī students ir apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis prasmes un iemaņas pielietot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā nepieciešamo uzdevumu veikšanai. Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji ir viena no būtiskām kursa apraksta daļām. Lai nodrošinātu vērtēšanas objektivitāti, katrā kursā ir izstrādāti skaidri vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažādu formu un veidu pārbaudījumus. Visosursos tiek lietota kumulatīvā vērtēšanas sistēma.

Āra dzīves prakse, integrētā apvidus prakse, mācību prakse ekskursija tiek vērtētas ar vērtējumu ballēs. Prakse uzņēmumā un Prakse viesmīlības servisā tiek vērtēta kā ieskaitīta vai neieskaitīta. Prakses vērtējumā tiek ņemts vērā prakses vadītāja vērtējums, vērtējums par prakses laikā veiktajiem darbiem un publiska uzstāšanās par prakses laikā gūtajiem novērojumiem un veiktajiem uzdevumiem.

Problēmu risinājumu projekts tiek publiski aizstāvēts komisijā, kuras sastāvā ir projektu uzraugošie docētāji, kā arī tajā iesaistītie pārstāvji –tūrisma uzņēmēji un pašvaldības pārstāvji. Gada projekts tiek publiski aizstāvēts Gada projektu komisijā, un gada projektu vērtē darba vadītājs, recenzents un komisija. Bakalaura darbu aizstāvēšana notiek Valsts pārbaudījumu komisijā, un darbu vērtēšanā piedalās nozares profesionāļi, kas sastāda lielāko daļu no komisijas.

16.B. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

ANPTO prognozē, ka Austrumeiropas un centrālās Eiropas reģionā pēc tūrisma statistikas starptautisko tūristu skaits vidēji līdz 2020.gadam pieaugs par 3.7% gadā.⁹

Tūrisms ES nodarbina 12 miljonus strādājošos un dod 365 miljardus eiro ienākumus gadā. Eiropas Savienības mērķis ir saglabāt Eiropu kā galveno starptautiskā tūrisma galamērķi, vienlaikus veicinot tā konkurenci un izaugsmi un paplašinot nodarbināto skaitu, tā ir viena no svarīgākajām ES nozarēm.¹⁰

Aktuālajā Eiropas Savienības fondu apguves periodā 2014.-2020. gadam finansējums tūrisma nozarē pieejams 11 programmās.¹¹ Latvijas tūrisma pamatnostādnēs 2014.-2020. gadam ir plānots palielināt ārvalstu vairākdienu ceļotāju skaitu no 2012 līdz 2020. gadam par 20%, kā viens no svarīgākajiem tūristu produktu veidiem tiek minēts darījumu un pasākumu tūrisms. Svarīga loma ir arī pakalpojumu kvalitātēm. Tiek uzsvērts, ka izglītības iestādēm jāveic “kvalificēta, tirgus prasībām atbilstoša darbaspēka pieejamības nodrošināšana”.¹²

⁹<http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899>

¹⁰http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/policy-overview/index_en.htm

¹¹<http://ec.europa.eu/growth/tourism-funding-guide>

¹²https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

VPR Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 rekreācija un tūrisms ir definēta kā viedā specializācija ar augstu attīstības potenciālu reģionā.¹³ Visas šīs tendences un plānošanas dokumenti skaidri norāda uz programmas absolventu darba iespējām ES, Latvijā un reģionā. Absolventu aptaujas rezultāti pielikumā 18.B. 6.1. liecina par to, ka absolventiem nav grūtību iekļauties darba tirgū un saņemt atbilstošu atalgojumu.

17.B. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Iepriekšējā akadēmiskā gadā tika izveidots rekomendāciju ieviešanas grafiks. Šajā akadēmiskajā gadā tika izstrādāts rekomendāciju ieviešanu plāns. (skatīt tabulu Nr.13)

13. tabula Rekomendāciju izvērtēšanas un ieviešanas plāns profesionālai bakalaura studiju programmai "Tūrisma organizācija un vadība"

Nr. p.k.	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai Tūrisma organizācija un vadība	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
	Izveidot Programmas padomi (vai vienu kopīgu Studiju virziena padomi), kuras sastāvā ir mācībspēki un ikgadēji katrā studiju programmā uzņemts students;	Izveidot Studija virziena konsultatīvo padomi	Studenti tiek iesaistīti vairāk studiju kursu novērtēšanas rezultātu izvērtēšanā un programmas attīstībā	2017./2018. akadēmiskais gads	Izveidota studiju virziena konsultatīvā padome.	Virziena direktors
	Ieviest obligāto kvalifikācijas celšanas programmu pedagoģijā un novērtēšanu visiem jaunpieņemtajiem pasniedzējiem	Izveidota kopēja augstskolas kvalifikācijas celšanas programma esošiem un jauniem docētājiem	Uzlabojies docēšanas kvalitāte	2018./ 2019. akadēmiskais gads	Notikušas vairākās docētāju apmācības. ViA gatavo projekta pieteikumu 8.2.2. Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās.	Akadēmiskais un zinātņu prorektors, Studiju informāciju sistēmas vadītāja – studiju kvalitātes vadītāja
	Uzlabot ViA un nozares pārstāvju sadarbību. Sadarbības rezultātā var būt arī dažādi uz nozari balstīti projekti, kas var būt saistīti ar bakalaura darbu tematiem	Aktīvi sadarboties ar esošām asociācijām LVRA un ALTA, iestāties jaunās asociācijās un aktīvu	Virziens pārstāvēts četrās tūrisma un atpūtas sabiedriskās organizācijās, palielinās sadarbība ar nozari, studenti gada projektos, bakalaura	2017./ 2018. akadēmiskais gads	Izveidots VRSTAO konvents, kura sastāvā darbojas dažādu tūrisma un atpūtas nozari pārstāvji. ViA iestājusies Vidzemes tūrisma	Virziena direktors

¹³http://jauna.vidzeme.lv/upload/VPR_IAS.pdf

		sadarboties kursu, gada projektu, bakalauru darbu	darbos izstrādā nozarei aktuālas tēmas, gūst panākumus konkursos.		asociācijā un Latvijas kongresu birojā. Nozares pārstāvji bakalauru darbu komisijās atzinīgi vērtē izstrādātās tēmas. ViA studenti guvuši godalgotas vietas LIAA tūrisma departamenta konkursā un LEAF konkursā.	
	Programmas vadībai pārskatīt studiju kursu "Finanses", jo tas studējošajiem sagādā grūtības.	Programmā nav kursa "Finanses", ir kurss "Finanšu vadības pamati" VRSTAO konventa dalībnieki norādīja, ka finanšu kursi vienmēr ir grūtāk apgūstāmi, tāpēc arī varētu būt grūtības un tā ir normāla parādība. Lai uzlabotu finanšu zināšanu apguvi turpmāk paredzēt šo kursu apgūt kopā ar Biznesa vadības studentiem un uzticēt to vadīt pieredzējušai profesorei	Studentu zināšanas finanšu jomā kļūst labākas un tie spēj tās pielietot praksē.	2018./2019.	Pieņemts lēmums par docētāju maiņu kursā no nākamā akadēmiskā gada	Virziena direktors

10.C. „TŪRISMA STRATĒĢISKĀ VADĪBA” profesionālās maģistra studiju programmas raksturojums

11.C. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

Maģistra profesionālās studiju programmas “Tūrisma stratēģiskā vadība” galvenais mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus vadošā līmeņa darbiniekus profesionālajā darbībā – vadītājus tūrisma nozarē valsts, sabiedriskajā un privātajā sektorā, kuru teorētiskās un praktiskās kompetences: zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes atbilstu mūsdienu darba tirgus prasībām un pasaulē vispāratzītam standartam par otro profesionālo grādu vadības zinātnēs (*Master of Business Administration*), kas nodrošinātu spēju vadīt iestādi, uzņēmumu globalizācijas mainīgajā vidē, spētu uzņemties profesijas standartā noteiktos pienākumus un veikt uzdevumus šo pienākumu izpildei. Sekundārais studiju

programmas mērķis ir sniegt iespēju attīstīt studējošā personību un paplašināt zināšanas dažādās interešu jomās.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, programmā tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

- 1) Sniegt padziļinātas zināšanas atbilstoši nozares jaunākajiem atklājumiem, attīstīt profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo prasmju un attieksmju kopumu atbilstoši tūrisma uzņēmuma vadītāja profesionālajai kvalifikācijai, respektējot tūrisma kā pakalpojumu nozari;
- 2) Nostiprināt un attīstīt studējošo prasmes pētniecības darbam tūrisma nozarē un motivēt iesaisti lietiskajos pētījumos;
- 3) Organizēt studiju kursus sadarbību ar tūrisma organizācijām, nodrošinot praktisko ieguldījumu tūrisma nozares attīstībā un veidojot studējošiem kontaktus ar nozari turpmākai sadarbībai;
- 4) Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu, atzītu nozares profesionāļu, pieredzējuši viesdocētāju no citām Latvijas un ārvalstu augstskolām piesaisti studiju programmai;
- 5) Nodrošināt studiju programmas mērķim atbilstošu materiāli tehnisko bāzi.

Programmas saturs un metodika saskan ar ViA mērķiem, tiecoties pēc izcilības un konkurētspējas izglītībā, balstoties uz starpdisciplināritātes, individuālas pieejas, teorētisko un praktisko zināšanu kombinācijas, starptautiskas studiju vides nodrošināšanu, tādējādi arī dodot ieguldījumu reģiona attīstībā.

12.C. Paredzētie studiju rezultāti

Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un pilnveidošanu, akcentējot stratēģiskas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu tūrisma pakalpojumu nozarē. Studiju programmas rezultāti vērsti uz zināšanu un prasmju nodrošināšanu specifiskajam tūrisma pakalpojumam, un tie ir:

- Zināšanas un izpratne: padziļinātas jaunākās teorētiskās zināšanas par tūrisma kā tautsaimniecības nozari un tā vietu valsts ekonomikā, to saistība ar moderno starptautisko uzņēmējdarbības vidi, uzsvāru liekot uz tūrisma institūciju, uzņēmumu stratēģisko vadību, mūsdienu pārvaldības, uzņēmējdarbības un tās vides aktualitātēm, tūrisma mārketinga vadības jautājumiem, personāla vadību organizācijās, finanšu un riska vadību un analīzi, aktualitātes valsts pārvaldes un uzņēmējdarbības likumdošanā un informācijas tehnoloģiju sasniegumiem, gan arī par aktuāliem humanitāriem, sociāliem un dabaszinātņu jautājumiem. Prakses un teorētisko zināšanu sintēze darbojas kā moderna vadītāja izaugsmi veicinošs faktors. Sekmē studentos motivāciju tālākizglītibai, sagatavojot programmas beidzējus studijām doktorantūrā un pētnieciskajam darbam.

- Prasmes un attieksmes: ar programmas palīdzību tiek veidota jauna, prasmīga tūrisma institūciju un uzņēmumu augstākā posma vadītāju paaudze, kura radoši domā un darbojoties:

- a. spēj uzņemties profesionālo atbildību un pieņemt atbildīgus lēmumus;
- b. apliecina profesionālu un ētisku attieksmi un lieliskas saskarsmes un sadarbšanās prasmes ar darbiniekiem, partneriem, plašsaziņas līdzekļiem;
- c. prot domāt, izteikties un argumentēt, izmantojot gan klasiskos, gan arī inovatīvas vadības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu, tūrisma nozares utt. terminus un koncepcijas
- d. spēj patstāvīgi pilnveidot savas kompetences, turpmāko profesionālo un personības attīstību
- e. demonstrē izpratni un atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz vidi šī termina plašākajā nozīmē;
- f. spējīga prasmīgi veikt institūcijas, uzņēmuma operatīvo un stratēģisko vadīšanu;
- g. spēj kritiski izvērtēt un izmantot teorētiskās zināšanas veicot profesionālos uzdevumus un risinot problēmsituācijas;
- h. spēj būt radoši un rast inovatīvus risinājumus profesionālajā darbībā, demonstrē iniciatīvu sava uzņēmuma vadībā un nozari vienojošās organizācijās.

Kā vienu no studiju programmas rezultātiem jāuzsver profesionālais kontaktu tīkls, kas studējošiem tiek attīstīts studiju kursa laikā organizējot studiju darbus sadarbībā ar organizācijām, kas sniedz tūrisma un atpūtas pakalpojumus. Studiju programma "Tūrisma stratēģiskā vadība" ir atbilstoša šādiem dokumentiem:

Absolvējot studiju programmu “Tūrisma stratēģiskā vadība”, tiek piešķirts profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā, un tie, kam nav piešķirta kvalifikācija iepriekšējā izglītībā, saņem tūrisma un atpūtas organizācijas vadītāja kvalifikāciju (LR profesiju klasifikatora kods Nr.1431 08). Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un attīstīšanu, akcentējot integrētas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu.

13.C. Uzņemšanas noteikumi

Uzņemšanas kritērijus ViA studiju programmās apstiprina ViA Senāts, kas saskaņā ar LR Augstskolu likumu līdz 1.novembrim apstiprina dokumentu Uzņemšanas noteikumi ViA pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās. Piesakoties studijām augstākā līmeņa studiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, augstāko izglītību apliecinošs dokuments, kā arī programmas prasībās noteiktie dokumenti (skatīt 14.tabulu).

14.tabula. Uzņemšanas prasības Tūrisma stratēģiskās vadības profesionālajā programmā

<i>Studiju programma</i>	<i>Studiju valoda</i>	<i>Papildu iesniedzamie dokumenti</i>	<i>Konkursa kārtība</i>	<i>Ārpus konkursa uzņem</i>
Tūrisma stratēģiskā vadība, PL (3 sem.)	Latviešu	CV (Eiropass forma) Izziņa par 4 mēnešu pieredzi nozarē, ja iepriekš iegūtā izglītība ir akadēmiskā bakalaurs grāds	Iestājpārbaudījuma tests par tūrisma, vadības, ekonomikas, vides, kultūras un pētījumu metodoloģijas tēmām - 60 %; Vidējā svērtā atzīme diploma pielikumā - 20%; Valsts pārbaudījuma vērtējums - 20%	Reflektantus ar diplomu par izcilību
Tūrisma stratēģiskā vadība, PL (4 sem.)		CV (Eiropass forma)		

Ārvalstu reflektantiem papildus jāiesniedz angļu valodas zināšanu apliecinošs sertifikāts starptautiski atzītos eksāmenos *TOEFL* (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), *IELTS* (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanas apliecinoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītība ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams. Papildus jāiesniedz Latvijas Akadēmiskās informācijas centra izziņa par ārvalstīs iegūtās izglītības atbilstību uzņemšanas noteikumu prasībām.

Pieteikties studiju uzsākšanai 1.kursā ViA var elektroniski, izmantojot ViA portālu magistri.va.lv; personīgi ierodoties noteiktajos pieteikšanās termiņos un vietās, apliecinot savu personību un studiju uzsākšanai nepieciešamo iepriekšējo izglītību; pilnvarojot citu personu, kura, apliecinot savu personību, uzrāda pilnvaras oriģinālu, pilnvaras devēja personas apliecinošo dokumentu kopiju un studiju uzsākšanai nepieciešamās iepriekšējās izglītības dokumentu oriģinālus.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.932, uzsākt studijas ViA ir iespēja arī vēlākajos studiju posmos, ievērojot noteikumu prasības par obligāti nepieciešamo kredītpunktu apjomu, kas pielīdzināms ViA studiju programmu saturam. Savukārt, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.36, ikvienai personai ir tiesības vērsties ViA ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā.

14.C. Studiju programmas plāns

TSV studiju programma ir veidota atbilstoši maģistru kvalifikācijas līmenim, veidojot tūrisma un viesmīlības jomas saturu, strukturējot to pēc visaptverošu kopsakarību principa ar stratēģiskās vadības zināšanām un prasmēm. Studiju kursi ir savstarpēji saistīti, aktualizēti pēc nozares aktuālās tirgus situācijas un tendencēm. Programmas īstenošana ietver pārdomātu tematisko secību, lai iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 15. tabulu).

15.tabula. Studiju programmas “Tūrisma stratēģiskā vadība” studiju saturs un plāns

Studiju kurss	KP	60 KP programma	80 KP programma
Kultūras tūrisma vadība	2 KP	I semestris	I semestris
Finanšu un riska vadība	4 KP	I semestris	I semestris
Tūrisma uzņēmumu stratēģiskā vadība	4 KP	I semestris	I semestris
Tirgvedības stratēģijas un klasteri konkurētspējas paaugstināšanai	4 KP	I semestris	I semestris
Starptautiskā ekonomika	2 KP	I semestris	I semestris
Zināšanu ekonomika un pārvaldība	2 KP	I semestris	I semestris
Inovāciju vadības procesi	4 KP	II semestris	II semestris
Tūrisma pētījumu metodoloģija	3 KP	II semestris	II semestris
Cilvēkresursu vadība un analīze	3 KP	II semestris	II semestris
<i>B daļas izvēles kursi: Vides vadība, Sociālie mēdiji tūrisma un viesmīlības mārketingā, Kultūra un komunikācija, Studentu komandu konsultācijas modelis, Lauku kultūrtelpas revitalizācija - realitāte vai mīts u. c.</i>	6 KP	II semestris	II semestris
Maģistra prakse	6 KP	II semestris	II semestris
Kvalifikācijas prakse	20 KP	-	III semestris
Maģistra darbs	20 KP	III semestris	IV semestris
Kopā studiju programmā		60 KP	80 KP

15.C. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma “Tūrisma stratēģiskā vadība” tiek organizēta tikai pilna laika studijās, kur klātienēs nodarbības notiek piektdienās un sestdienās. Maģistra prakse tiek veikta pavasara semestra laikā vai vasarā īsā programmā, garajā programmā vasarā un rudens semestrī.

Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studiju metodes ietver:

- klātienēs nodarbības un tiešās kontaktstundas ar docētājiem;
- patstāvīgo darbu ārpus klātienēs nodarbībām.

Klātienēs nodarbību galvenās metodes: lekcijas; praktiskās nodarbības, kas var būt dažāda formāta grupu un individuālie darbi – situāciju analīze, teorētisko modeļu praktiska adaptācija, diskusijas, patstāvīgo darbu prezentācijas, pārbaudes darbi, komandas veidošanas aktivitātes, reālo situāciju simulācijas u.c.; pieredzes apmaiņas vizītes uzņēmumos un organizācijās, kas var ietvert lauka darbu u.c. Praktisko nodarbību apjoms studiju kursos nav mazāks par 40%.

Nodarbībās tiek izmantots multimediju projektors un Internets, ir iespēja izmantot TV, video, datora auditorijas un multimediju laboratoriju vai bibliotēkas resursu. Aizvien lielāku lomu studiju procesā iegūst augstvērtīgu interneta resursu izmantošana un docētāji savā darbā sabalansē interneta un cita veida resursu izmantošanu.

Lekciju materiāli, zinātniskie raksti un cita veida mācību materiāli tiek ievietoti ViA e-mācību vidē <http://moodle.va.lv>, kura ir pieejama studentiem, izmantojot lietotājvārdu un paroli. Docētāji regulāri lieto e-mācību vidi – e-vidē tiek ievietotas ne tikai prezentācijas, bet arī mācību metodiskie materiāli, papildu literatūra, veidoti diskusiju forumi, e-vidē notiek komunikācija starp docētāju un studentu, darbu iesniegšana, tiek organizēti pārbaudes darbi u.c. Lai studenti apgūtu studiju procesā

nepieciešamās prasmes darbā ar e-mācību vidi, studiju gadu uzsākot, īpaši šim nolūkam tiek organizētas mācības. Papildus ViA iekštīklā pieejami studiju procesu reglamentējoši vispārēji dokumenti un iesniegumu veidlapas. Saziņa starp mācībspēku un studentu iespējama gan ar elektroniskā pasta starpniecību, Skype, vai Webex gan individuālās klātienes konsultācijās ar docētāju.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta studentu zinātniski pētnieciskai ievirzei, kas saistīta ar tēmas izvēli maģistra darbam, kas pilna laika studentiem jāpiesaka studiju programmas direktoram 1.semestra noslēgumā. Līdz ar to studentiem ir iespēja mērķtiecīgi strādāt pie interesējošās tēmas, arī attiecīgi izvēloties prakses vietu un veicot individuālos uzdevumus studiju kursā. Visas maģistra darba tēmas docētāju kopsapulcē individuāli tiek izdiskutētas, un studentam tiek sniegtas rekomendācijas pētījuma koncepcijas pilnveidei. Kopā studentiem jākārtos divas maģistra darba starpieskautes, lai veicinātu sistemātisku darbu pie maģistra pētījuma. Studiju programmā "Tūrisma stratēģiskā vadība" obligāti tiek piesaistīti vieslektori (gan Latvijas, gan ārvalstu), no kuriem daļa piedalās nodarbībās ar vienreizēju lekciju, bet daļa - jau gadu no gada studiju kursu ietvaros regulāri dalās pieredzē par konkrētiem tūrisma aspektiem.

16.C. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

ANPTO prognozē, ka Austrumeiropas un centrālās Eiropas reģionā pēc tūrisma statistikas starptautisko tūristu skaits vidēji līdz 2020.gadam pieaugs par 3.7% gadā.¹⁴

Tūrisms ES nodarbina 12 miljonus strādājošos un dod 365 miljardus eiro ienākumus gadā. Eiropas Savienības mērķis ir saglabāt Eiropu kā galveno starptautiskā tūrisma galamērķi, vienlaikus veicinot tā konkurenci un izaugsmi un paplašinot nodarbināto skaitu, tā ir viena no svarīgākajām ES nozarēm.¹⁵

Aktuālajā Eiropas Savienības fondu apguves periodā 2014.-2020. gadam finansējums tūrisma nozarē pieejams 11 programmās.¹⁶ Latvijas tūrisma pamatnostādņēs 2014.-2020. gadam ir plānots palielināt ārvalstu vairākdienu ceļotāju skaitu no 2012 līdz 2020. gadam par 20%, kā viens no svarīgākajiem tūristu produktu veidiem tiek minēts darījumu un pasākumu tūrisms. Svarīga loma ir arī pakalpojumu kvalitātem. Tiek uzsvērts, ka izglītības iestādēm jāveic "kvalificēta, tirgus prasībām atbilstoša darbaspēka pieejamības nodrošināšana".¹⁷

VPR Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 rekreācija un tūrisms ir definēta kā viedā specializācija ar augstu attīstības potenciālu reģionā.¹⁸ Visas šīs tendences un plānošanas dokumenti skaidri norāda uz programmas absolventu darba iespējām ES, Latvijā un Vidzemes reģionā.

17.C. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Pagājušā akadēmiskā gada beigās tika izveidots rekomendāciju ieviešanas grafik. Šajā akadēmiskā gadā izstrādāts plāns (skatīt. 16. tabulu)

16.tabula Rekomendāciju izvērtēšanas un ieviešanas plāns profesionālai maģistra programmai "Tūrisma stratēģiskā vadība"

Nr. p.k.	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai maģistra studiju programmai Tūrisma stratēģiskā vadība	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas

¹⁴<http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899>

¹⁵http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/policy-overview/index_en.htm

¹⁶<http://ec.europa.eu/growth/tourism-funding-guide>

¹⁷https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

¹⁸http://jauna.vidzeme.lv/upload/VPR_IAS.pdf

1.	Izveidot Programmas padomi (vai vienu kopīgu Studiju virziena padomi), kuras sastāvā ir mācībspēki un ikgadēji katrā studiju programmā uzņemts students;	Izveidot Studija virziena konsultatīvo padomi	Studenti tiek iesaistīti vairāk studiju kursu novērtēšanas rezultātu izvērtēšanā un programmas attīstībā	2017./2018. akadēmiskais gads	Izveidota studiju virziena konsultatīvā padome.	Virziena direktors
2.	Ieviest obligāto kvalifikācijas celšanas programmu pedagoģijā un novērtēšanu visiem jauniešiem pasniedzējiem	Izveidota kopēja augstskolas kvalifikācijas celšanas programma esošiem un jauniem docētājiem	Uzlabojies docēšanas kvalitāte	2018./ 2019. akadēmiskais gads	Notikušas vairākās docētāju apmācības. ViA gatavo projekta pieteikumu 8.2.2. Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās.	Akadēmiskais un zinātņu prorektors, Studiju informāciju sistēmas vadītāja – studiju kvalitātes vadītāja
3.	Uzlabot ViA un nozares pārstāvju sadarbību. Sadarbības rezultātā var būt arī dažādi uz nozari balstīti projekti, kas var būt saistīti ar maģistra darbu tematiem;	Aktīvi sadarboties ar esošām asociācijām LVRA un ALTA, iestāties jaunās asociācijās un aktīvu sadarboties kursu ietvaros un maģistra darbu izstrādē	Virziens pārstāvēts četrās tūrisma un atpūtas sabiedriskās organizācijās, palielinās sadarbība ar nozari, studenti gada projektos, bakalaurs darbos izstrādā nozarei aktuālas tēmas, gūst panākumus konkursos.	2017./ 2018. akadēmiskais gads	Izveidots VRSTAO konvents, kura sastāvā darbojas dažādu tūrisma un atpūtas nozari pārstāvji. ViA iestājusies Vidzemes tūrisma asociācijā un Latvijas kongresu birojā. Nozares pārstāvji maģistra darbu komisijās atzinīgi vērtē izstrādātās tēmas.	Virziena direktors
4.	Nodrošināt studentiem moduli par akadēmisko darbu rakstīšanu, un uz tā nepieciešamību norādīja studējošie.	Integrēt visosursos akadēmiskās rakstības prātību. Kursā "Tūrisma pētījumu metodoloģija" pievērst pastiprinātu uzmanību akadēmiskai rakstībai, it sevišķi studentiem, kas nāk no citām augstskolām.	Uzlabojusies studentu izpratne un prasmes par akadēmisko darbu rakstīšanu.	2018./2019.	Programmā uzņem reizi pa diviem gadiem. Līdz ar to šos akcentus kursus varēs realizēt no nākošā akadēmiskā gada. Situācija pārrunāta ar iesaistītiem docētājiem virziena padomes sēdē	Kursu docētāji

10.D “STARPTAUTISKĀ TŪRISMA PASĀKUMU VADĪBA” akadēmiskās maģistra studiju programmas raksturojums

11.D. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

Pirmā starptautiskā maģistratūras programma tūrisma virzienā Baltijā, kas sniedz kopīgu divu valstu universitātēs izdotu maģistra grādu: „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” (turpmāk – ITEM). ITEM programmas izstrāde ir piecu valstu augstākās izglītības iestāžu sasniegums. ITEM sniedz kopīgu divu valstu augstākās izglītības iestāžu (ViA Latvijā un Klaipēdas Universitāte Lietuvā) izdotu maģistra grādu: maģistra grāds tūrisma un atpūtas vadībā.

ITEM **programmas mērķis** ir saskaņots ar sabiedrības vajadzībām un nozares aktualitātēm: izglītēt kompetentus un radošus jaunos ekspertus ar augsta līmeņa starpdisciplinārām zināšanām starptautisku tūrisma pasākumu vadīšanā, stiprinot konkurētspējīgās priekšrocības ar spēju plaši izmantot IKT kompetences, profesionālās iemaņas un personīgās spējas, saskaroties ar tūrisma un atpūtas nozares nākotnes izaicinājumiem.

ITEM programmas **galvenie uzdevumi** saistīti ar šī mērķa praktisko piepildījumu, attīstot katru no šiem uzstādījumiem praktisku studiju moduļu veidā, ievērojot augstākās izglītības iestāžu vērtības un paaugstinot ieviešanas standartus. Studiju programmas „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” mērķis ir izstrādāts, balstoties uz sabiedrības un darba tirgus vajadzībām: ITEM maģistra programmas (2.cikls, 7.līmenis) mērķis un mācību rezultāti atbilst prasībām, ko definē Eiropas augstākās izglītības telpa un Eiropas kvalifikāciju ietvars atbilstoši Boloņas Deklarācijai (1999), Lietuvas Republikas Augstākās izglītības un zinātnes likumam (2009, pēdējie grozījumi 2012. gadā, Nr. XI-1987), Rīkojumam par studiju ciklu deskriptoru (Lietuvas Republika, 2011, Nr. V-2212) un Latvijas Republikas augstākās izglītības iestāžu likumam (1997, l.a. 2012), Ministru kabineta noteikumiem Nr.230 par studiju programmu licencēšanu (2013), Ministru kabineta noteikumiem Nr.202 par valsts atzītu dokumentāciju par augstākās izglītības pabeigšanu (2013), Augstākās izglītības klasifikatoram (2013) un citiem dokumentiem.

ITEM speciālisti pārzinās un varēs pielietot pētniecības metodes, vadīt starptautiskus tūrisma pasākumus un procesus reālā un virtuālā vidē, piesaistīt un atbilstoši izlietot finanšu un mārketinga resursus, lai palielinātu konkurētspēju. ITEM absolventi attīstīs nacionālo un reģionālo tūrisma pakalpojumu eksportu, veicinās MICE tūrisma uzņēmējdarbību konferenču centros, nakšņošanas iestādēs, nakšņošanas biznesa ķēdēs un pašvaldību teritorijās, un citos tūrisma galamērķos. Tāpat viņi gūs labumu no mobilitātes un starptautiskas studiju vides studiju laikā. ViA un Klaipēdas Universitātes stiprās puses ir integrētas, lai palielinātu un stiprinātu ITEM programmas konkurētspēju starptautiskā līmenī. Starptautiskā mobilitāte ir integrēta ITEM studiju mācību plānā. ITEM programma ir vērsta uz kritiskās domāšanas, līderības attīstības, radošuma stratēģiju veicināšanu, kas ir pamatā veiksmīgiem studiju rezultātiem tūrisma pasākumu vadībā, kā arī sekmē studiju procesā iesaistīto pušu augstāka līmeņa sadarbību un sasniegumus. Studiju programmas nosaukums, tās saturs, piedāvātās kompetences un mācību rezultāti ir savstarpēji saskaņoti (skatīt 18. tabulu).

Programmas izstrāde tika finansēta no Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas projekta “Starptautiskais tūrisms un pasākumu vadība” (2012-2014) ITEM (527698-LLP-1-2012-1-LV-ERASMUS-EMCR) līdzekļiem. ITEM tiek pilnībā īstenota angļu valodā un paredzēta starptautisku tūrisma pasākumu organizatoru konkurētspējas palielināšanai, pielietojot studiju procesā inovatīvas mācību metodes, ciešu saikni ar nozari un IKT tehnoloģijām. Pirmie studējošie ITEM tika uzņemti 2014.gada septembrī, paredzot pirmos absolventus 2016.gada februārī.

Cieša sadarbība starp abām augstākās izglītības institūcijām (turpmāk – AII) – Klaipēdas Universitāti (turpmāk – KU) un ViA ir izvēlēta stratēģiski. KU ir senākā AII Lietuvā, kas ar tūrisma un atpūtas virziena pētniecību (īpaši Austrumu Baltijas jūras reģionā) un studijām nodarbojas jau 24 gadus. Līdzīgi ViA ir tūrisma un atpūtas pētniecības un studiju virzienā tradīcijām bagātākā (kopš 1996) AII Latvijā, un tūrisma studijas kļuvušas par organizācijas kopējā zīmola stratēģisku elementu. KU piedāvā maģistra līmeņa programmu Tūrisma un atpūtas virzienā lietuviešu valodā, vienlaikus ViA ir maģistra programma latviešu valodā “Tūrisma stratēģiskā vadība”. Kopīgas programmas veidošanu stratēģiski

pastiprina abu organizāciju stipro pušu izmantošana. Abas institūcijas iekļaujas globālajā tūrisma un atpūtas augstākās izglītības institūciju sadarbības tīklā ATLAS, kas palīdz nodrošināt spēcīgu piedāvājumu, piedāvājot studijās starptautiskumu, mobilitāti, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, līdzsvarotas akadēmiskās zināšanas un praktisko lietderību, ciešāku saikni ar nozari un jaunāko tendenču apzināšanu pasākumu vadības jomā. Programmā tiek veikti problēmsituāciju risinājumu uzdevumi, kas saistīti ar labu pētniecisko prasmju nostiprināšanu, un tās oriģinalitāti kāpina docētāju individuālo zinātnisko pētījumu iesaiste studiju saturā.

ITEM ieviešanu un izstrādi starptautiska projekta ietvaros (ViA kā vadošais partneris) palīdzēja veidot atzīti ārvalstu sadarbības partneri – jomas eksperti:

- Mančestras Metropolitan universitāte (Lielbritānija) – senas augstākās izglītības tradīcijas un akadēmiskā kompetence, starptautiska reputācija un līderība, orientācija uz inovatīvām studiju metodēm, piemēram, „studentu grupu konsultācijas modulis”.
- Starptautisko tūrisma ekonomikas pētījumu centrs Venēcijas Kafoskari Universitāte (Itālija) – studiju īstenošana pēc precīziem, skaidri definētiem un augstiem standartiem, labi attīstīta kvalitātes sistēma un augsta konkurētspēja Eiropas līmenī.
- Igaunijas Viesnīcu un tūrisma vadības skola (Igaunija) – laba sadarbība ar nozares uzņēmumiem, attīstīts partneru tīkls un konkurētspējīgākās tūrisma studijas Igaunijā.
- Latvijas viesnīcu un restorānu asociācija – informācija par nozares tendencēm un partneru tīkla pieprasījuma integrēšana studiju programmā attiecībā uz pasākumu un īpaši MICE (*Meeting, Incentives, Conferences, Events*) jomas attīstību. Asociācija ir arī partneris dažādos studiju procesa posmos kā aktuālo nozares problēmrisinājumu projekti (*Liveprojects*), situāciju analīzes un prakses. Visi konsorcijs partneri ir parakstījuši vienošanos par sadarbību kopīgas maģistra studiju programmas ITEM izstrādē.

Katras institūcijas stiprās puses tika izmantotas dažādos studiju programmas izstrādes posmos. Labākā prakse attiecībā uz augstiem standartiem, kvalitātes sistēmu, docēšanas metodēm vai sadarbību ar nozari, integrējot studiju modulī. Piemēram, studentu grupu konsultēšanas modulis, ko konceptuāli ir izstrādājusi *MMU, Ciset* aktuālo nozares problēmrisinājumu projektu (*Liveprojects*) pieeja. Nozīmīgas iesaistīto pušu gūtās zināšanas par pasākumu vadības programmatūru, e-pasākumiem un IKT lietotnēm. Stratēģiskā partnerība turpinās arī tālāk programmas sākuma ieviešanas posmā, sadarbība nostiprinājusies tiktāl, ka var palīdzēt veiksmīgāk attīstīt studējošo profesionālo karjeru. Šādā starptautiski ciešā tīklojumā ar tematiski vienotu mērķi katrai no iesaistītajām pusēm bija dota iespēja pārņemt zinātību no iesaistītajām pusēm arī par citiem ar studiju kvalitāti un konkurētspējas paaugstināšanu saistītiem procesiem. ITEM izveide un īstenošana iekļauj abu augstskolu stiprās puses un projektā iesaistīto sadarbības partneru zinātību. Tā veidota, izmantojot starpdisciplināru pieeju un integrējot sociālās zinātnes un tehnoloģijas. Šāds princips izmantots studiju moduļu satura veidošanā. Katrā modulī tiek piesaistīti vairāki docētāji vai nozares jomas pārstāvji, veidojot apgūstamā satura daudzveidīgu apskati. Vēl nepietiekami tiek izmantota jaunākā ViA pieredze no doktora studiju programmas, kur ir integrētas sociālās zinātnes un tehnoloģijas, lai vēl vairāk iesaistītu IT docētājus tūrisma un pasākumu jomas aktuālo risinājumu inovēšanai. ITEM studiju moduļi ir veidoti tā, lai palīdzētu studentiem saprast dažādu saistītu tematiku kompleksus jautājumus, spētu tos sintezēt intelektuālos un radošos risinājumos, un saredzētu attālinātu disciplīnu simbiozes iespējas.

Programmas īstenošanā ievēroti šādi principi:

- virzība uz inovācijām, IKT izmantošana un jaunāko Eiropas tūrisma un pasākumu vadības sasniegumu un tendenču izmantošana;
- pētniecības, studiju un praktiskās pieredzes integrēšana;
- cieša sadarbība ar tūrisma nozari un nozares tieša iesaistīšana praktiskos projektos.

ITEM ir veidota tā, lai attīstītu kritisko domāšanu, līderību, radošumu un kvalitatīvu darba izpildījumu, kas veido pamatu veiksmīgiem studiju rezultātiem tūrisma pasākumu vadībā un nodrošina augstāka līmeņa veiksmīgu sadarbību starp studiju procesā iesaistītajiem. Nozares pārstāvju iesaistei ITEM studiju procesā un praksē ir svarīga loma. Viena no ITEM studiju programmas ambīcijām ir saviem absolventiem piedāvāt ilgtermiņa nodarbinātību, sākot ar praksi uzņēmumos. ITEM studentu motivēšana dalībai nacionālā un starptautiskā līmeņa konferencēs arī rada labus priekšnosacījumus sava partneru tīkla veidošanai ar vadošajiem tūrisma biznesa uzņēmumiem. Tas daļēji ir īstenots jau studiju

programmas plānošanas posmā, kad tika izveidota stratēģiskā konsultatīvā padome. Tās loma ir būt par ITEM vēstniekiem, palīdzēt izveidot programmu, konsultēt un izplatīt informāciju par ITEM. Partneri, kas ir iesaistīti stratēģiskajā konsultatīvajā padomē, pārstāv:

- 1) akadēmiskos spēkus – nozares ekspertus;
- 2) pārvaldību;
- 3) nozari;
- 4) absolventus no iepriekš īstenotajām bakalaura vai maģistru studijām.

Stratēģiskās konsultatīvās padomes pārstāvji snieguši savus komentārus par studiju programmas saturu programmas izstrādes sākumposmā, joprojām iesaistīti, konsultējot tālākā programmas īstenošanā. Nozares skatījums tika ņemts vērā arī vēl citos programmas izstrādes posmos un palīdz tuvināties vienam no studiju programmas mērķiem – paaugstināt studējošo iespējas un konkurētspēju darba tirgū.

12.D. Paredzētie studiju rezultāti

ITEM sekmīgas pabeigšanas paredzētie studiju rezultāti summējas tajā, kas studējošajam jāzina, un/ vai jāprot veikt (sk. 17.tabulu). Studiju rezultāti netiek formulēti kā „minimālie standarti”, bet kā vidēji sagaidāmais. Formulējumi tāpat attiecas uz studējošajiem kopumā, saprotot, ka daži izcilākie būs sasnieguši augstākus rezultātus un ka daži vājākie kādā no jomām var arī nebūt pilnībā sasnieguši visus sagaidāmos rezultātus.

17.tabula. Noteiktu maģistra cikla studiju rezultātu atbilstība ITEM studiju moduļiem un sagaidāmajiem studiju rezultātiem

Pamatojoties uz Lietuvas Republikas Izglītības un zinātnes ministra rīkojumu par studiju ciklu aprakstu apstiprināšanu, 2011, Nr. V-2212, Viļņā, un Latvijas Republikas atbilstošajiem normatīviem.

Maģistra cikla studiju rezultātu skaidrojums	Paredzamie studiju programmas rezultāti	Studiju moduļi
1. Zināšanas un to pielietojamība. Jaunākās zināšanas studiju vai darbības jomā ir bāzētas uz fundamentāliem vai lietišķi zinātniskiem pētījumiem (pētnieciskā daļa sabiedrības un radošo izpausmju projektos). Indivīds tās spēj pielietot jaunā vai mainīgā vidē radušos jautājumu risināšanā, veicot zinātnisku pētniecību vai iesaistoties profesionālās radošās darbībās, vai radot inovācijas.	Absolventi pārvaldīs zināšanas par fundamentālu un konkrētai problēmai veltītu pētījumu pielietošanu un rezultātiem starptautiskā, nacionālā un lokālā tūrisma pasākumu vadīšanā, spēš tos sistemātiski pielietot patstāvīgā pētniecībā un biznesā, spēš rast inovatīvus risinājumus problēmām, ar kurām sastapsies profesionālajā darbībā.	Maģistra darbs 1 Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija Maģistra darbs
	Pārvaldīs zināšanas ne vien zinātniskajās inovācijās, bet arī tūrisma pasākumu vadības inovācijās un jaunākajās tehnoloģijās; spēš tās pielietot netradicionālu inovatīvu produktu attīstīšanā.	Pasākumu vadība un inovācijas Pasākumu mārketing Tūrisma galamērķu vadība Tūrisma politika un pārvaldība Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana
	Pārziņās IKT, tai skaitā pasākuma vadības datorprogrammas, IKT aplikācijas, e-pasākumu rīkus to nodrošināšanai u.c.	Pasākumu vadība un inovācijas Pasākumu mārketing Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana
2. Pētniecības iemaņas. Absolventi spēj analizēt, sintezēt un novērtēt pētnieciskos datus, kas nepieciešami studijām, zinātniskajām un profesionālajām darbībām, inovāciju attīstīšanai; indivīds spēj integrēt zināšanas, vadīt sarežģītas situācijas, pieņemt lēmumus nepilnvērtīgas un neskaidri definētas informācijas apstākļos, novērtēt alternatīvos risinājumus un to ietekmi uz vidi.	Spēs analizēt, sintezēt un novērtēt starptautiskā, nacionālā un lokālā mēroga tūrisma galamērķu un pasākumu studijās nepieciešamos datus, kā arī tos pielietot zinātniskajā un profesionālajā attīstībā un inovāciju radīšanā.	Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija Pasākumu vadība un inovācijas Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis)
	Spēs kritiski izvērtēt esošo tūrisma pasākumu un inovāciju alternatīvos risinājumus.	Tūrisma galamērķu vadība Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis)
	Spēs integrēt zināšanas, rīkoties situācijās, kur nepieciešama kompleksa vadība un radošums, pieņemt lēmumus situācijās, kur trūkst precīza un detalizēta informācija.	Starptautiskā cilvēkresursu vadība Prakse tūrisma pasākumu vadībā

	Spēs izvērtēt alternatīvos risinājumus un to iespējamo ietekmi uz vidi.	Tūrisma politika un pārvaldība Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana
3. Īpašas spējas. Absolvents spēj pielietot pieejamās zināšanas un balstoties uz tām sagatavot jaunus līdzekļus (tehniskus, metodiskus, informatīvus un organizatoriskus / vadības), kas nepieciešami zinātniskajai izpētei, studijām, kultūras un mākslas aktivitāšu vai inovāciju attīstīšanai.	Spēs pieejamās zināšanas pielietot jaunu vadības mēru attīstīšanā un rast radošus risinājumus tūrisma pasākumu un pasākumu vadības inovāciju ieviešanā.	Tūrisma galamērķu vadība Pasākumu vadība un inovācijas Pasākumu mārketinga
	Spēs veikt tirgus izpēti un kritiski izvērtēt tās rezultātus, lai veiktu pamatotu produkta tirgu izvēli un pasākuma rentabilitātes izvērtējumu, kā arī pievilcības tūristiem un iespaida uz tūrisma jomu novērtējumu.	Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis) Maģistra darbs 1, 2 Maģistra darbs
	Spēs ne vien novērtēt zinātnisko un tehnoloģisko attīstību un ilgtspējīgas attīstības priekšrocības, bet arī pielietot ilgtspējas principus un ilgtspējīgas tehnoloģijas pasākumu organizēšanā un vadīšanā.	Tūrisma galamērķu vadība Tūrisma politika un pārvaldība Starptautiskā cilvēkresursu vadība
	Spēs iekļauties mūsdienu dinamiskajā un izaicinājumu pilnajā tūrisma un atpūtas nozares tirgū.	Tūrisma galamērķu vadība
4. Sociālās spējas. Absolvents spēj komunicēt informāciju apkopotā, skaidrā un pamatotā formā, kā arī kritiski novērtēt saņemto informāciju. Absolvents uzņemas atbildību par kvalitāti un sava, kā arī padoto darbinieku rīcības izvērtēšanu, ievērojot profesionālās ētikas principus un sociālās normas. Absolvents uzņemas atbildību par savas un padoto darbinieku snieguma uzlabošanu.	Spēs ne vien pārliecinoši komunicēt rakstiski un mutiski, bet arī radoši ar informāciju nodrošināt nozares profesionāļus un tūrisma pasākumu tirgus.	Pasākumu mārketinga Maģistra darbs 1 Maģistra darbs 2 Maģistra darbs
	Spēs organizēt individuālo un grupas darbību tā, lai saskaņā ar profesionālo ētiku un sabiedrības attīstības tendencēm varētu nest atbildību par sava un padotā personāla darba kvalitāti.	Tūrisma politika un pārvaldība Starptautiskā cilvēkresursu vadība
	Spēs atrast veidus sava un padoto snieguma uzlabošanai un uzņemties atbildību par snieguma efektivitātes īstenošanu.	Prakse tūrisma pasākumu vadībā
5. Personīgās spējas. Absolventam piemīt spēja autonomi plānot mācīšanās procesu, autonomi izvēlēties mācīšanās virzienus un autonomi īstenot tālāku mācīšanos.	Spēs patstāvīgi plānot mācīšanās procesu un patstāvīgi izvēlēties turpmākās profesionālās un personīgās attīstības ceļu.	Maģistra darbs 1 Maģistra darbs 2

Absolventam piemīt spēja pielietot zinātnisko pētījumu sniegtos datus un ir ne vien pieredze pētījumu veikšanā, bet arī piemīt autonomai profesionālai un zinātniskai darbībai nepieciešamā sistemātiskā un stratēģiskā domāšana. Absolvents spēj pieņemt inovatīvus lēmumus, iepriekš novērtējot iespējamo publisko reakciju un ētiskos apsvērumus. Indivīds savā darbībā ņem vērā morālo atbildību par savu rīcību un tās iespaidu uz sabiedrības, ekonomisko un kultūras attīstību, labklājību un vidi.	Spēs gūt labumu gan no zinātniskajā pētniecībā gūtajām zināšanām, gan pētniecības pieredzes; spēs pielietot sistemātisko, stratēģisko un inovatīvo domāšanu patstāvīgas profesionālās darbības vai pētniecības īstenošanai.	Maģistra darbs 2 Maģistra darbs
	Spēs rast inovatīvus biznesa risinājumus un izvērtēt to potenciālo ietekmi uz sabiedrību, kā arī ētiskās darbības sekas lokālā, reģionālā un nacionālā mērogā.	Tūrisma politika un pārvaldība Starptautiskā cilvēkresursu vadība Tūrisma galamērķu vadība Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana
	Spēs darboties saskaņā ar morālo atbildību par īstenotajām aktivitātēm un to iespaidu uz ekonomikas un kultūras attīstību, un dabisko vidi.	Tūrisma politika un pārvaldība Tūrisma galamērķu vadība
Starptautiskā tūrisma pasākumu vadības maģistra līmeņa studiju programmā izmantoto studiju metožu sadalījums stundās (sk. 20.tabulu) ir veidots atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem un augstai studējošo aktīvai līdziesaistei studiju procesā.		

13.D. Uzņemšanas noteikumi

Programmā uzņemšana nenotiek.

14.D. Studiju programmas plāns

Studiju programma “Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” (*International Tourism Event Management – ITEM*) ir apvienotā maģistra grāda programma, kas sagatavota saskaņā ar aktuālajiem Eiropas Savienības, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas un Klaipēdas Universitātes normatīvajiem aktiem (skat. tekstā iepriekš). ITEM ietver 60 KP (90 ECTS) (2400 kopējais stundu skaits, kur 25% ir kontaktstundas) un tiek īstenota trīs semestros (skatīt 19.tabulu). Programmas satura sagatavošana balstīta uz loģiskās uzkrāšanas principa, attīstīt konkrētās jomas padziļinātas zināšanas un veicināt pētniecības veikšanai nepieciešamās individuālās spējas.

ITEM studiju plāns ietver iepriekš minētos principus un tiek realizēts divās vietās: pirmais semestris īstenots KU, otrais – ViA, trešo semestri, maģistra darba izstrādei un aizstāvēšanai, students, pēc brīvas izvēles, var pavadīt vienā no izglītības iestādēm.

Programma tiek organizēta ar saskaņoti integrētu nepieciešamo prasmju un zināšanu uzlabošanu studiju procesā. Studiju moduļu un to satura izstrāde balstās uz nozares pieprasījumu, sabiedrības tendencēm, studenta iepriekšējām zināšanām, kompetencēm un paredzamo nākotnes pieprasījumu, personības izaugsmi.

Aplūkojot ITEM, jāuzsver vairāki svarīgi principi:

1. Studiju procesa realizēšanai tiek izmantotas inovatīvas mācību metodes: īpaši akcentējot IKT rīku integrēšanu un izmantošanu katrā studiju kursā un aktuālo nozares problēmrisinājumu projektu (*Liveprojects*) (studentu grupu konsultēšanas modulis) iesaisti, kas paredz studentu tiešo sadarbību ar uzņēmējiem aktuālo problēmu risināšanai.
2. Tā kā studiju valoda ir angļu valoda, svarīgs aspekts ir valodas lietošanas prasmju nostiprināšana, izmantojot savstarpējus dialogus un aktīvu komunikāciju.
3. Personīgo prasmju un spēju attīstīšana, pamatojoties uz tirgus pieprasījumu, mērķtiecīgu zināšanu izmantošanu profesionālajā jomā, internacionalizācijas vidi, elastīgu studiju vidi, tādējādi veicinot uzņēmējspējas un pašnodarbinātību.

ITEM studiju plānā ir norādīti studiju moduļi, to apjoms kredītpunktos un iesaistītie docētāji (skatīt 18 .tabulu). Programma ir skaidri strukturēta, studiju moduļi ir starpdisciplināri savstarpēji saistīti. Programmas realizācijas pamatā ir skaidra un konsekventa tematiskā secība, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā.

Studiju programmas apgūšana ir noteikta ar obligātajiem studiju kursiem, bez brīvas studiju kursu izvēles. Ierobežotas izvēles iespējas studējošajam ir maģistra darba saturiskajā tematikā un prakses vietas izvēlē (jāatbilst programmas virzienam un moduļu mērķiem, taču students pats izvēlas konkrētāku interesējošo jomu atbilstoši savai interesei un nākotnes karjeras konkurētspējas palielināšanai). Šāda pieeja rada arī padziļinātu izpratni kādā no nišām, kas raksturīgs arī darba tirgū.

18.tabula. Starptautiskās kopīgās maģistru studiju programmas “ITEM” studiju plāns

Kopīgā maģistra studiju programma, Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras septītais līmenis STARPTAUTISKĀ TŪRISMA PASĀKUMU VADĪBA INTERNATIONAL TOURISM EVENTS MANAGEMENT								
Zinātņu nozare: Sociālā zinātne Studiju virziens: VIESNĪCU UN RESTORĀNU SERVISS, TŪRISMA UN ATPŪTAS ORGANIZĀCIJA Studiju valoda: Angļu								
Studiju kursu vienības – moduļi	Apjoms							
	I sem.		II sem.		III sem.			
	H	ECTS	h	ECTS	h	ECTS	h kopā	ECTS kopā
Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija <i>Tourism events research methodology</i>	160	6					160	6
Tūrisma politika un pārvaldība <i>Tourism policy and corporate governance</i>	160	6					160	6
Tūrisma galamērķu vadība <i>Tourism destination management</i>	160	6					160	6

Pasākumu vadība un inovācijas <i>Events management and innovation</i>	240	9					240	9
Maģistra darbs 1 <i>Master Thesis 1</i>	80	3					80	3
Starptautiskā cilvēkresursu vadība <i>International human resources management</i>			80	3			80	3
Pasākumu mārketinga <i>Events marketing</i>			160	6			160	6
Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana <i>Financial management of events, funding and sponsorship</i>			240	9			240	9
Maģistra darbs 2 <i>Master Thesis 2</i>			160	6			160	6
Maģistra darbs <i>Master Thesis</i>					560	21	560	21
kopā	800	30	640	24	600	21	2000	75
Profesionālo studiju moduļi								
Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis) <i>Liveproject (Student group consultancy module)</i>			160	6			160	6
Prakse tūrisma pasākumu vadībā <i>Tourism events management internship</i>					240	9	240	9
Studiju programmā kopā:	800	30	800	30	800	30	2400	90

ITEM kopīgā programma sastāv no 12 obligātajiem studiju moduļiem. 10 no tiem saistīti ar studiju jomas apguvi, bet 2 ietver mērķtiecīgu profesionālo apmācību. Vienā semestrī studējošajiem paredzēts apgūt 20 KP (30 ECTS). Pirmajā un otrajā semestrī studenti apgūst pa 5 studiju kursu moduļiem katrā, trešajā semestrī – 2 studiju kursu moduļus. Īpaši maģistra līmeņa studijām izstrādātās prasības, kas aprakstītas 2010.gadā publicētajā dokumentā „Vispārējās prasības maģistra līmeņa studiju programmām” (*General requirements for master degree study programmes*) un 2011.gadā publicētajā dokumentā „Studiju ciklu apraksts” (*Descriptor of study cycles*), paredz studentu pētniecisko un analītisko spēju attīstīšanu. ITEM šī prasība tiek izpildīta, studentiem apgūstot pētniecības metodoloģiju un izstrādājot maģistra darbu. Tiek ievērota studiju formas galveno metožu sabalansēšana (skatīt 19.tabulu).

19.tabula. Starptautiskā tūrisma pasākumu vadības maģistra līmeņa studiju programmā izmantoto studiju metožu sadalījums stundās

Studiju metodes	I	II	III	Kopā h	%
Lekcijas	135	90	0	225	9,37
Praktiskie semināri	150	165	0	315	13,12
Kopējais kontaktstundu skaits	285	255	0	540	22,50
Pastāvīgais darbs	515	545	800	1860	77,5
Kontaktstundas kopā	800	800	800	2400	100

15.D. Studiju programmas praktiskā īstenošana

ITEM programma tiek organizēta atbilstoši šādam mobilitātes modelim:

1. Visi studenti pavada savu pirmo semestri Klaipēdas Universitātē;
2. Otrā semestrī visi studenti pavada Vidzemes Augstskolā;
3. Praksi var veikt jebkurā valstī;
4. Trešā semestra studijas un maģistra darba izstrādi studenti var īstenot vienā no divām augstskolām pēc studentu izvēles.

Studiju perioda laikā, kad student ir KU, ViA sistēmā tiek reģistrēts kā apmaiņas semestris, kad student studē ViA, KU sistēmā tas tiek reģistrēts kā apmaiņas semestris ViA. Studenti, kas studē ITEM maģistra programmā pavada vismaz vienu semestri citā augstskolā (līdzvērtīgu 30 ECTS), lai iegūtu grādu no piešķirošajām institūcijām. Visiem studentiem ir jāapzinās šis obligātais mobilitātes periods. Visas

partnera institūcijas nodrošinās studentiem atbilstošu informāciju par akadēmiskajām prasībām, pakalpojumiem saistībā ar mobilitāti, administratīvām prasībām un finanšu noteikumiem, kas izriet no mobilitātes.

Studenti, kas piedalās mobilitātes programmā, gūst labumu no visiem pakalpojumiem, ko piedāvā uzņemošā institūcija. Šiem pakalpojumiem jābūt tādiem pašiem kā tiem, kas tiek sniegti vietējiem studentiem attiecīgajā institūcijā. Papildus ikdienas pakalpojumiem, ko nodrošina katra institūcija, katrs partneris apņemas piedāvāt specifiskus pakalpojumus studentiem, kas nāk no valstīm ārpus ES, tai skaitā: vīzas un uzturēšanās atļaujas kārtošanas atbalsts, dzīvesvietas atrašanas atbalsts, vietējie valodas kursi, īpašas integrācijas aktivitātes utt.

Partnera augstskolas apņemas segt katra studenta, kas uzņemts kopīgā studiju programmā, apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, kas var notikt augstskolas telpās un trešo personu atbildību par nodarījumiem, ko var netīšām radīt citai personai vai tās īpašumam. Studentiem pašiem ir jākārtos atbilstoša veselības apdrošināšana, ja nepieciešams. Abas iestādes apņemas nodrošināt studentiem informāciju par reģistrāciju vietējā veselības sistēmā vai par citas veselības apdrošināšanas nodrošinājumu, kas nepieciešams vai nu pirms viņu ierašanās vai kad viņi ir reģistrējušies uzņemošajā iestādē.

Studenti tiek regulāri iesaistīti pētniecības aktivitātēs – vai nu no akadēmiskas perspektīvas ar dažādām pieejām vai no lietišķas pieejas, kas pārbauda un apvieno teoriju un praksi. Prakses, maģistra darbs, aktuālo nozares problēmjaudājumu risinājumi, studentu grupu konsultācijas projekti ir daži no moduļiem, kuros pētniecība tiek pilnībā iesaistīta. Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija ir specifisks studiju modulis, lai attīstītu pētniecības prasmes. Individuālie vai grupu darbi, kas jāpabeidz moduļu ietvaros ir saistīti ar zinātniskajiem rakstiem no datu bāzēm, dažādu situācijas analīžu veikšana iedrošinās studentus piedalīties pētniecībā. Sadarbības līgumi starp akadēmiskām organizācijām un biznesa iesaistītajām pusēm (klasteriem, asociācijām, organizācijām) nodrošina reālus un lietišķus pētījumus.

Lai veicinātu savstarpējo sadarbību studiju ietvaros, nodarbību ietvaros paredzēti grupu darbi. Atkarībā no studiju kursa un moduļa specifikas tiek pielietotas arī citas studiju metodes, kā aktuālo nozares problēmrisinājumu projekti (*Live projects*) ar studentu grupu konsultēšanas iesaisti, attīstības scenāriju un simulācijas spēļu integrēšana studiju saturā. Nozīmīga studiju daļa veltīta tam, lai apgūtu pasākumu plānošanas datorprogrammas, IKT lietotnes, e-pasākumu rīkus. Apmācība ietver klātienes nodarbības, seminārus, vizītes uzņēmumos, tikšanās ar nozares profesionāliem un vadošajiem darbiniekiem, kā arī atbalsta sniegšanu personīgajai izaugsmei. Šī programma ir īpaša ar akcentētu IKT integrāciju apmācību procesā ikvienā no kursiem, ko papildina augsti profesionālas pasniedzēju pedagoģiskās prasmes un ekspertīze studiju satura pārzināšanā (skatīt 10.attēlu).

Svarīgs faktors ITEM studiju īstenošanā ir nozares pārstāvju iesaistīšanās un studiju prakses. Ilgtermiņa darba attiecību nodibināšana ar mācību praksi starpniecību ir viens no stratēģiskajiem ITEM programmas uzdevumiem. Izglītības jomas sadarbības tīkla nostiprināšanai ar vadošajiem tūrisma nozares pārstāvjiem ir būtiski dot pienesumu nozares attīstībā. Tai skaitā svarīgs pasākums ir veicināt ITEM studiju programmas studentu dalību nacionāla un starptautiska mēroga pētnieciskajās konferencēs.

Studentu vērtēšanas vispārīgie principi

Studentu akadēmiskie sasniegumi tiek vērtēti balstoties uz šādiem vispārīgiem principiem, kas saistīti ar studiju programmas mērķiem un apakšmērķiem un atbilstošiem Latvijas un Lietuvas normatīvajiem dokumentiem par augstākās izglītības nodrošināšanu:

- brīvība zināšanu un prasmju novērtējumā – atbilstoši noteiktiem studiju programmas mērķiem un apakšmērķiem, un specifiska kursa mērķiem; konkrēts zināšanu kopums tiek definēts kā pozitīvs akadēmisko sasniegumu vērtējums;
- vērtējums ir obligāts – par obligāto studiju programmas daļu noteikti ir jāsaņem pozitīvs vērtējums;
- pakāpeniskums un godīgums – docētāji studentu sniegumu vērtē regulāri visa kursa ietvaros (tādējādi gala vērtējums ir daļa no kopīgā vērtējuma par visu kursu), kā arī novērtē prasmes, neskatoties uz subjektīviem faktoriem (tādiem kā studenta personība, sasniegumi citosursos, abpusēja saprašanās utt.).

Partnera augstskolas pielietos ECTS kredītpunktu sistēmu studiju kursiem. Abas institūcijas informēs mobilitātes partneri par studentu progresu, iegūto kredītpunktu skaitu un atzīmēm. Komunikāciju veiks studiju vai dekāna struktūrdaļas katrā partnera institūcijā, izmantojot sekmju izrakstu angļu valodā.

Maģistra darba aizstāvēšanu nodrošina kopīga Gala pārbaudījuma komisija, kas savus darba pienākumus veic abās augstskolās pēc vajadzības. Partnerinstitūcija, kura konkrētā semestrī nodrošina studiju kursu realizāciju un studentu uzņemšanu, ir arī atbildīga par katra studiju kursa eksaminācijas organizēšanu. Katra docētāja pienākums studiju kursa sākumā izskaidrot studentiem studiju kursa vērtēšanas kritērijus un eksaminācijas metodes. Studiju kursa nenokārtošanas gadījuma, studentam ir tiesības eksāmenu pārkārtots divas reizes. Vērtēšanas forma: rakstiski un mutiski. Katram studiju kursam ir specifiski vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažāda veida novērtējumu. Studiju kursam noslēdzoties, students kārtot mutisku vai rakstisku eksāmenu. ITEM programmas studiju kursu novērtējums netiek organizēts īpašās sesijās semestra noslēgumā, bet visi eksāmeni notiek uzreiz studiju kursa noslēdzoties, kas veicina regulāras un sistemātiskas studijas. Kopējais studiju kursa novērtējums veidojas kumulatīvi, kur galīgais novērtējums sastāv no visiem iepriekš noteiktajiem nosacījumiem, gala novērtējuma saņemšanai.

Vērtējuma taisnīgums un apelācijas iesniegšanas tiesības

Lai nodrošinātu objektīvu novērtējumu, saskaņā ar ViA un KU kopīgiem noteikumiem, studentam ir tiesības iesniegt apelāciju. Apelāciju students var iesniegt trīs darba dienu laikā pēc oficiāla vērtējuma paziņošanas gala pārbaudījumam, eksāmenam vai citam novērtējuma studiju kursa ietvaros. Akadēmisko sasniegumu novērtējumi tiek apkopoti un analizēti vismaz reizi semestrī. Tie arī tiek ņemti vērā konkursā uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām. Valsts gala pārbaudījums ietver maģistra darba izstrādi un aizstāvēšanu pie valsts gala pārbaudījuma komisijas, kura tiek apstiprināta abu augstskolu Senātos. Komisija rīkojas saskaņā ar augstskolu normatīvajiem aktiem un sastāv no piecām personām, kur trīs ir ITEM akadēmiskā personāla pārstāvji ar doktora grādu no abām izglītības iestādēm un divas personas – tūrisma nozares pārstāvji no Lietuvas un Latvijas ar vismaz desmit gadu lielu darba pieredzi un maģistra grādu. Atkarībā no maģistra darbu daudzuma, var apstiprināt arī divas komisijas. Tā kā iepriekš minētā sistēma, efektīvi tiek īstenota abās augstskolās, augstas kvalitātes un standartu sasniegšanai, šāds komisijas darbs tika ieviests ITEM studiju procesu īstenošanā.

ITEM programmas mērķu īstenošanai svarīgs princips ir tiekšanās uz augstāku standartu. Tāpēc VIA piedāvātajā studiju semestrī ir nedaudz vairāk paredzēto kontaktstundu, kā nosaka valsts izglītības standarts. Tāpat arī darbā ar studējošajiem ir abpusēja izpratne par nepieciešamību tiekties uz augstākiem rezultātiem, ko parāda vērtējums. Tās ir svarīgas komponentes, lai attīstītu studējošo prasīgumu pret studijām un darba tirgū, veidotu vienu no pamatiem kvalitatīvam studiju procesam.

16.D. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

ITEM programmas sagatavotajā pētījumā *“Tūrisma un pasākumu izglītība, Baltijas reģions/ Pētījums par nodarbinātības pieprasījumu un darba tirgus vajadzībām”* veikta padziļināta vajadzību analīze un aplūkotas nodarbinātības iespējas. ITEM programma ir vērsta uz studentu konkurētspējas priekšrocību darba tirgū nodrošināšanu. Liela nozīme ir ne vien nodarbinātībai no darba ņēmēja perspektīvas, bet arī sava uzņēmuma dibināšanai, tāpēc ITEM studiju procesā pievērsta uzmanību arī uzņēmējspēju attīstīšanai. Tūrisma un viesmīlības nozare aug; MICE tūrisms un korporatīvie pasākumi ir viena no tūrisma attīstības politikas prioritātēm, kas definēta gan Lietuvas, gan Latvijas tūrisma attīstības vadlīnijās 2014.-2020.gadam. Neskatoties uz to, visā Eiropā ir aktuāla jauniešu nodarbinātības problēma, kam nepieciešams pievērst pastiprinātu uzmanību.

Karjeras nozīme cieši ieskicēta ITEM programmas mērķī – sagatavot kompetentus un radošus profesionāļus ar attīstītām starpdisciplinārām zināšanām starptautiskā tūrisma pasākumu vadībā, attīstītām IKT kompetencēm un pilnveidotām personīgajām dotībām, kas nepieciešamas tūrisma un pasākumu uzņēmumos, tiem sastopoties ar nākotnes izaicinājumiem, kas iezīmē vēl augstāku lokālā un starptautiskā mēroga konkurenci. Starptautiskā tūrisma pasākumu vadības studiju programmas absolventiem jāspēj attīstīt nacionālā un reģionālā tūrisma pakalpojumu eksportu, lai sekmētu tūrisma biznesu konferenču centros, apmešanās vietās, naktsmītņu ķēdēs, pašvaldību teritorijās un citos tūrisma galamērķos. Radoši kultūras pasākumi motivējošie pasākumi rada augstāku pievienoto vērtību un bieži var kompensēt infrastruktūras nepilnības reģionu tūrisma piedāvājumā. Pasākumi kā nozares prioritāte iekļauta Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020., prognozējot to īpatsvara pieaugumu un norādot uz izglītotu speciālistu nepieciešamību šajā jomā. Tieši starptautiskā konkurence nozīmīgu pasākumu piesaistē, gudra rīcība konkurētspējīgo priekšrocību izcelšanā pieprasa maģistra līmeņa prasmes un zināšanas.

Lai analizētu ITEM absolventu pieprasījumu darba tirgū, tika izstrādāts pētījums, kurā pieaicināti tūrisma nozares pārstāvji. Latvijā tika veiktas sešas intervijas ar pārstāvjiem no pasākumu aģentūras,

viesnīcas, ceļojumu aģentūras, pils, starptautisko izstāžu uzņēmuma, Tūrisma attīstības valsts aģentūras. Tika veiktas arī 12 Igaunijas tūrisma nozares pārstāvju intervijas – 5 ar pasākumu vadītājiem, 1 ar pasākumu norises vietas pārvaldītāju, 2 ar izmitināšanas nozares pārstāvjiem, pasākumu moderatoru, „Eventus Group”, „Tallink” un Igaunijas konferenču biroja (*Estonian Convention Bureau*) pārstāvjiem. Lietuvā, lai noskaidrotu, kādiem jābūt studiju programmas īstenošanas rezultātiem, lai tie nodrošinātu tūrisma vadītāju konkurētspēju, tika intervēti nozares, akadēmiskā un publiskā sektora pārstāvji, kā arī studenti.

Latvijas tūrisma nozares pārstāvji, komentējot viņu pārstāvēto organizāciju attīstības perspektīvas turpmākajos gados, min konkrētas aktivitātes, visbiežāk personāla attīstību – gan tā skaitlisko pieaugumu, gan apmācības palielināšanu. Kas attiecas uz pasākumu organizēšanas nozares lomu tūrismā, respondenti pauž pārliecību, ka tā ir ļoti būtiska. Abu valstu pārstāvji saredz potenciālu konferenču tūrismā. Nozares pārstāvji uzsvēra kvalificētu cilvēkresursu trūkumu un nepilnīgu pasākumu organizēšanas nozares potenciāla izmantošanu. Starptautisku kultūras pasākumu jomā ir ļoti labi izstrādāti mākslinieciskie un radošie scenāriji, taču nereti iztrūkst ilgtspējīga skatījuma uz ekonomisko ilgtspēju, kur nepieciešams pastiprinājums. Iespējas saistītas ar lielāku IKT tehnoloģiju izpratni un pielietojumu ikdienā un šo zināšanu un prasmju pārneši pasākumu organizēšanas profesionālajā sfērā.

Lai veiktu programmas pieprasījuma novērtējumu, projekta “Kopīga maģistra studiju programma „Starptautiskā tūrisma un pasākumu vadība”/ ITEM” (527698-LLP-1-2012-1-LV-ERASMUS-EMCR) (2012.-2014.) ietvaros tika veikts pētījums ar mērķtiecīgi atlasītu aktuālo informācijas avotu iesaisti. Pētījums balstās uz tirgu noteicošo faktoru, tūrisma nozares tendenču analīzi un nozīmi uz tūrisma un pasākumu vadības izglītību. Pētījums tika veikts 2012. un 2013. gadā un aptver situāciju visās trīs Baltijas valstīs, Baltijas jūras reģionā un pārējā Eiropā. Analīze balstīta gan uz primāro, gan sekundāro datu avotiem. Visi ITEM projekta partneri bija aktīvi iesaistīti sekundāro un primāro datu apkopošanā (intervijas ar nozares pārstāvjiem Baltijas valstīs). Gala ziņojumu par pieprasījuma analīzi „Tūrisma un pasākumu izglītība, Baltijas reģions/ Pētījums par nodarbinātības pieprasījumu un darba tirgus vajadzībām” sagatavoja profesors Dr. Timotijs Noulzs (Dr. Timothy Knowles) no Mančestras Metropolitēna universitātes.

17.D. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Pagājušā akadēmiskā gada beigās tika izveidots rekomendāciju ieviešanas grafik. Šajā akadēmiskā gadā izstrādāts plāns (skatīt. 20. tabulu)

20. tabula Rekomendāciju ieviešanas plāns akadēmiskai maģistra programmai “Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība”

Nr. p.k.	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai maģistra studiju programmai Starptautiskā pasākumu vadība	Augstskolas/ koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
1.	Izveidot Programmas padomi (vai vienu kopīgu Studiju virziena padomi), kuras sastāvā ir	Izveidot Studija virziena konsultatīvo padomi	Studenti tiek iesaistīti vairāk studiju kursu novērtēšanas rezultātu izvērtēšanā un	2017./2018. akadēmiskā gads	Izveidota studiju virziena konsultatīvā padome.	Virziena direktors

	mācībspēki un ikgadēji katrā studiju programmā uzņemts students;		programmas attīstībā			
2.	Ieviest obligāto kvalifikācijas celšanas programmu pedagoģijā un novērtēšanu visiem jaunpieņemtajie m pasniedzējiem	Izveidota kopēja augstskolas kvalifikācija s celšanas programma esošiem un jauniem docētājiem	Uzlabojies docēšanas kvalitāte	2018./ 2019. akadēmiskai s gads	Notikušas vairākās docētāju apmācības. ViA gatavo projekta pieteikumu 8.2.2. Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās.	Akadēmisk ais un zinātņu prorektors, Studiju informācija s sistēmu vadītāja – kvalitātes vadītāja
3.	Uzlabot ViA un nozares pārstāvju sadarbību. Sadarbības rezultātā var būt arī dažādi uz nozari balstīti projekti, kas var būt saistīti ar maģistra darbu tematiem;	Aktīvi sadarboties ar esošām asociācijām LVRA un ALTA, iestāties jaunās asociācijās un aktīvu sadarboties kursu ietvaros un maģistra darbu izstrādē	Virziens pārstāvēts četrās tūrisma un atpūtas sabiedriskās organizācijās, palielinās sadarbība ar nozari, studenti gada projektos, bakalaura darbos izstrādā nozarei aktuālas tēmas, gūst panākumus konkursos.	2017./ 2018. akadēmiskai s gads	Izveidots VRSTAO konvents, kura sastāvā darbojas dažādu tūrisma un atpūtas nozari pārstāvji. ViA iestājusies Vidzemes tūrisma asociācijā un Latvijas kongresu birojā. Nozares pārstāvji maģistra darbu komisijās atzinīgi vērtē izstrādātās tēmas.	Virziena direktors
4.	Nodrošināt studentiem moduli par akadēmisko	Kursā “Maģistra darbs 1”	Uzlabojusies studentu izpratne un	2019. gada rudens	Studiju programma tiek uzņemta pa	Virziena vadītājs,

	darbu rakstīšanu, jo dažiem studējošajiem, it īpaši ārvalstu studentiem, nav bijusi pieredze noslēguma darbu rakstīšanā (saskaņā ar studentu teikto)	Klaipēdas Universitātē un kursā "Maģistra darbs 2" Vidzemes Augstskolā pievērst pastiprinātu uzmanību šai problēmai īpaši ārvalstu studentiem	prasmes par akadēmisko darbu rakstīšanu.		diviem gadiem reiz līdz ar to nav iespējams Klaipēdā semestrī to vēl aktualizēt. ViA semestrī tas tiek izdarīts 2018. gada pavasara semestrī	Docētāji
--	--	---	--	--	--	----------

18. Kopsavilkums par studiju virziena attīstības plāniem

Studiju virziena un studiju programmu perspektīvais novērtējums, ņemot vērā nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentos izvirzītās valsts attīstības prioritātes, Latvijas uzdevumus Eiropas Savienības kopējo stratēģiju īstenošanā, kā arī studiju programmas atbilstība Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām.

Eiropas Savienības izglītības un zinātnes telpas attīstību veicinošiem dokumentiem - Boloņas un Kopenhāgenas procesiem, Lisabonas stratēģijai. Studiju programmu apguvē dominējošā individuālā pieeja, atvērtība sadarbībai un inovācijām līdz šim ļāvusi sekmēt studējošo personisko un profesionālo izaugsmi, kā arī uzņēmējdarbības garu tūrisma, kā to paredz ES stratēģiskie mērķi, izglītībā. Nacionālā mērogā studiju virziens savu atbilstību normatīvo aktu prasībām apliecinājis, saņemot augstāko studiju virzienu novērtējumu kategoriju 2013.gada pavasarī un akreditēts līdz 2019.gadam.

Studiju programmās jau ilgstoši izstrādāta iekšējās kvalitātes sistēma, kā arī aktīvi kontakti ar nozari ļauj saņemt studiju programmu izvērtējumu no malas, kas papildina formālā studiju virziena akreditācijas procesā gūtos atzinumus un rada priekšstatu par aspektiem, kas attīstāmi. Tomēr tai pat laikā jāatzīst, ka situācija Latvijas augstākās izglītības vidē un pieejamais finansējuma apjoms neļauj pilnībā izpildīt kvalitātes un attīstības prasības, ko izvirza ES stratēģiskās attīstības dokumenti un efektīvi labot nepilnības, kuras identificētas iekšējā un/vai ārējā kvalitātes vērtēšanas procesā.

Finansējuma apstākļi ierobežo pilnvērtīgu reaģēšanu uz straujajām izmaiņām darba tirgū kavējot profesionālu mācībspēku piesaisti un jaunāko tehnoloģisku nodrošinājumu. Augstākminētie apstākļi un to sekas neļauj pilnībā sekot Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūrai, jo neprognozējamība attiecībā uz pieejamajiem resursiem apgrūtina studiju virziena attīstības stratēģisko plānošanu, kā arī rada neveselīgu konkurenci ieinteresēto personu vidū, kavējot skaidri formulētu kvalitātes principu izstrādi un īstenošanu.

Kopumā jāsecina, ka studiju virzienu saturs seko ES izvirzītajiem izglītības telpas modernizēšanas mērķiem. VRSTAO studiju virzienam, ņemot vērā tā sadarbības partneru loku, akadēmisko mācībspēku nodrošinājumu un gadu laikā iegūto labo reputāciju darba devēju skatījumā, attiecīgos apstākļos ir iespējas kļūt par pilnvērtīgu dalībnieku ES augstākās izglītības telpā.

Latvijas tūrisma pamatnostādnes 2014. -2020. gadam balstās uz konceptuālajiem pamatiem, kas ietverti Latvijas tūrisma mārketinga stratēģijā 2010.-2015.gadam, Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes 2013.-2019.gadam un Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam. Tiek ievēroti arī principi, kas noteikti Eiropas Komisijas 2013.gada februārī izstrādātās rekomendācijās par Eiropas tūrisma rādītāju sistēmu ilgtspējīgai attīstībai galamērķu līmenī (*European Tourism Indicators System (ETIS): for Sustainable Management at Destination Level*), t.sk. nepieciešamība pēc specializācijas, nostiprinot un uzlabojot ilgtspējīgu tūrisma attīstību. Galvenais

uzdevums ilgtspējīgas tūrisma pārvaldības nodrošināšanai ir apzināt pieejamos tūrisma resursus, to izmantošanas robežas un līdzsvarot tūrisma nozares attīstību tādā veidā, lai panāktu ieguvumus ekonomiskajā, sociālajā, kā arī vides aizsardzības sfērā. Kā eksportam, tā arī iekšējam patēriņam nepieciešams būtiski uzlabot Latvijas tūrisma nozares konkurētspēju un ilgtspēju, ievērojot kvalitātes un sociālās atbildības pret vidi un kultūru aspektus. Viens no svarīgākajiem Pamatnostādņu mērķiem ir palielināt tūrisma eksporta groza ienesīgumu, ko nosaka produktu un pakalpojumu kompozīcija, tādējādi Pamatnostādnes fokusētas uz ienesīgāku tūrisma produktu un pakalpojumu veidu attīstību¹⁹. Lai to visu sasniegtu ir nepieciešams augsti kvalificēts darba spēks, to apliecina tūrisma un atpūtas nozares pārstāvji, kas sāk izjust darba spēka trūkumu. Viena problēmām tūrisma un atpūtas nozarē ir darba samaksa, kas ir zemāka kā citās nozarēs un līdz ar to pēdējos gados samazinās interese par studijām nozarē, kas savukārt ir pretrunā ar darba tirgus prasībām.

Studiju virziens pieņēma lēmumu konsolidēt bakalaura programmas uz bakalaura programmas Tūrisma organizācija un vadība bāzes izveidojot vienu bakalaura programmu ar divām specializācijām pēc otrā kursa: Viedā tūrisma uzņēmējdarbība un Tūrisma un pasākumu pieredzējuma dizaineris. Ticos pieņemts lēmums nākotnē strādāt pie jaunas maģistra programmas izveides apvienot esošo maģistra programmu labo praksi un izveidot vienu maģistra programmu, kurā uzņemšana notiek katru gadu. Programma plānota angļu valodā sadarbībā ar Satakuntas Universitāti Somijā.

19. 2018./2019 akadēmiskā gada galvenās aktivitātes.

- ❖ Pāreja uz "Moodle" e-macību sistēmu.
- ❖ "Boosted" projekta realizācija. Kursi e – vidē; nozares vajadzību izzināšana. Starptautiskas konferences - Augstskolā norisinājās starptautiskā tūrisma konference - "TŪRISMA IZGLĪTĪBAS IZCILĪBU MEKLĒJOT. AUGSTSKOLU UN NOZARES SADARBĪBAS PERSPEKTĪVA".
- ❖ Tūrisma un atpūtas virziena reklamēšana, kas bija veiksmīga arī kā visas augstskolas reklāma.
- ❖ Projekta "Jaunu maģistra studiju programmu izveide un aprobācija Vidzemes Augstskolas starptautiskās konkurētspējas veicināšanai" uzsākšana ar mērķi izveidot jaunu maģistra programmu kopā ar Satakuntas Universitāti (Pori) Somijā.
- ❖ Projekta Vidzemes "Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" uzsākšana, iekļaujot docētāju angļu valodas apmācības, līderības un digitālo prasmju uzlabošanu, stažēšanos uzņēmumos un ārvalstu docētāju piesaisti (Adams Pavličs TSV programmā).
- ❖ Izteikta starptautiskā sadarbība gada laikā gan izejošā, gan ienākošā (18 vieslektori sniedza vieslekcijas, īstenotas trīs intensīvās programmas, katrā no tām piedaloties diviem docētājiem, sešiem līdz desmit studentiem, sadarbības paplašināšanā ārpus ES).
- ❖ Studentu viedokļa uzklauššana veiksmīgi darbojoties Tūrisma un atpūtas studiju virziena konsultatīvai padomei, kā rezultātā ieviestas izmaiņas kursu sadalījumā pa gadiem un semestriem, piemēram, C daļa kursi un "Civilā aizsardzība" pārcelta uz pēdējo studiju semestri, kā arī piesaistīti jauni vieslektori.
- ❖ Lai labāk integrētu 1. kursa bakalaura studentus studiju procesā, izveidots intensīvais kurss "Ievads tūrisma studijās" septembra mēnesī.
- ❖ Tūrisma nozares profesionāļu kā vieslektoru iesaiste studijuursos *MICE tūrisms* un *Pārdošanas prasmes*. Ciešākas saiknes veidošana ar nozari dažādos līmeņos.
- ❖ Lienītes Priedājas-Kleperes maģistra darbs (vadītāja profesore Agita Līviņa) "Eiropas gastronomijas reģiona zīmola pielietojums. Gaujas Nacionālā parka piemērs" ieguva 1. vietu LIAA studentu pētniecisko darbu konkursā.
- ❖ Noslēgti sadarbības līgumi ar Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu, Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikumu, Smiltenes tehnikumu un Valmieras tehnikumu.
- ❖ Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtā atklāta UNESCO katedra "Biosfēra un cilvēks", caur kuru Tūrisma un atpūtas studiju virziena studenti tiek iesaistīti pētnieciskajā darbā, kā arī tiek stiprināta sadarbība ar Dabas aizsardzības pārvaldi un citām organizācijām.
- ❖ 2019.gada 26.aprīlī Vidzemes Augstskolā norisinājās 12. Studentu pētniecisko darbu konferencei "SABIEDRĪBA. TEHNOLOĢIJAS. RISINĀJUMI", kurā piedalījās Tūrisma un atpūtas virziena studenti ar saviem izstrādātajiem bakalaura (3 darbi) un maģistra (1 darbs) darbiem. Darbus

vērtēja "Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūta" pētnieki un 1.vieta tika piešķirta Tūrisma un atpūtas studiju virziena studentei Andai Arkliņai par izstrādāto bakalaura darbu "Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ilgtspējīgas attīstības profila indikatoru izvērtējums" (vadītāja lekt. Iveta Druva-Druvaskalne).

- ❖ Tūrisma organizācijas un vadības studente Annija Pabrika ieguva 3. vietu konkursā "Ķīniešu tilts" (Chinese bridge) .

